

ROČNÍK LXVI

BŘEZEN 2011 • ČÍSLO 03

HLAS

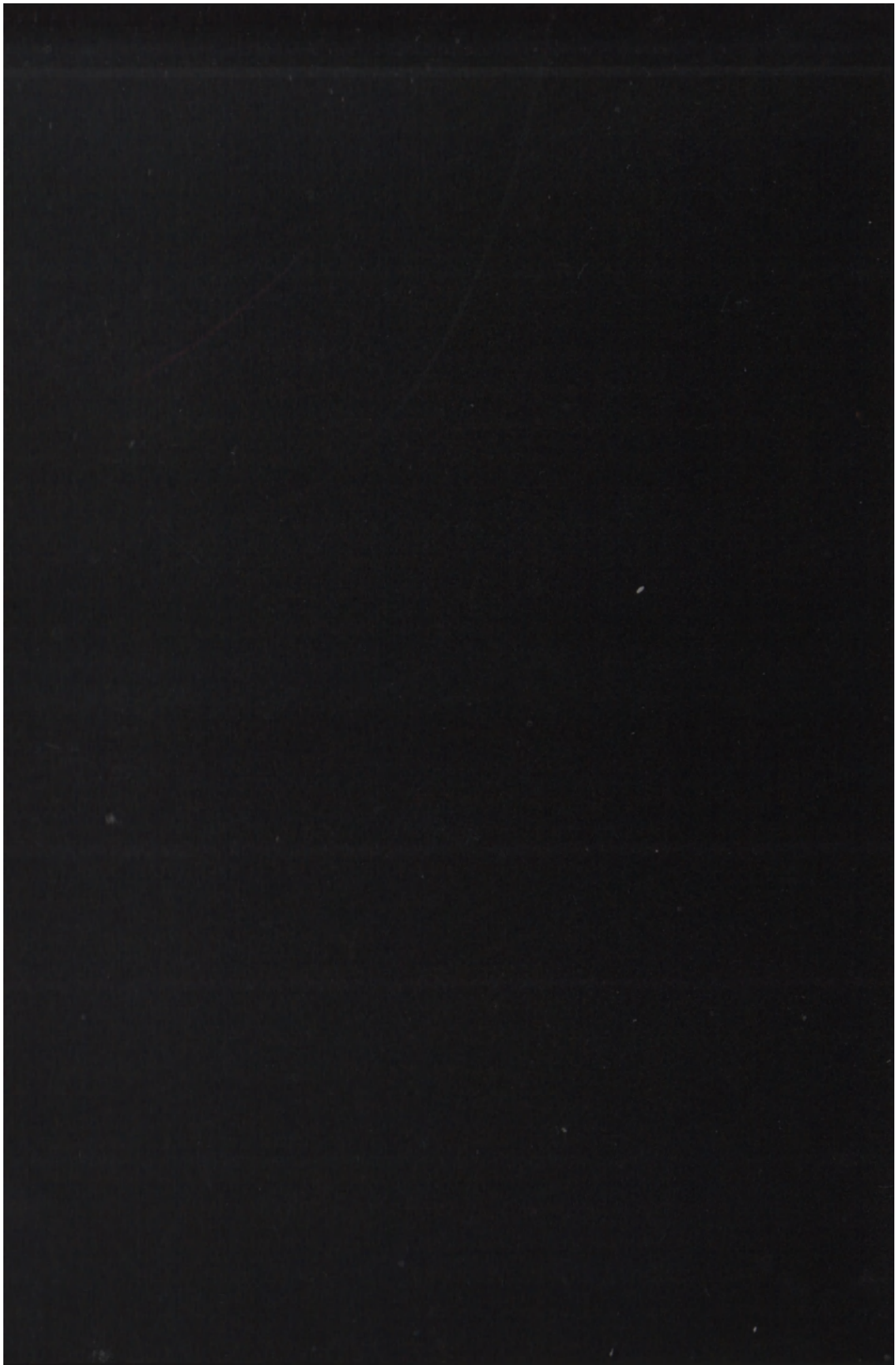

PRAVOSLAVÍ

CENA 24 Kč/1€

CESTY BOŽÍ, TAJEMSTVÍ VĚČNOSTI,
BOŽÍ SCHRÁNA V PELIŠTEJSKÉM ZAJETÍ

IKONA SVÁTKU - ZVĚSTOVÁNÍ PŘESVATÉ BOHORODICE

Koptskou ikonu svátku Zvěstování přesvaté Bohorodice jsme vybrali jako projev naší solidarity s křesťany v arabském světě.

Redakce

EDITORIAL

OBSAH

EDITORIAL	3	EKOLOGIE	19
SLOVO METROPOLITY	5	RECENZE	20
STARÝ ZÁKON	7	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	22
DUCHOVNÍ ČTENÍ	9	ZPRÁVY Z EKUMENY / POZVÁNKA	26
CÍRKEV A SPOLEČNOST	10	MIÁDEŽ	27
ŽIVOTY SVATÝCH	13	PROGRAM METROPOLITY	31
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ	15	PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE	32
ZPRÁVY ZE SVĚTA	17		

CESTY BOŽÍ

Žijeme v demokratickém světě kapitalismu, kde poptávka vytváří nabídku, ale i dobře propagovaná nabídka může vytvářet poptávku, a v současném kurzu je motto „užijvej, dokud můžeš“. Avšak takové chování a způsob uvažování vytváří dobré uplatnění jen pro omezené skupiny lidí bobatých, krásných a mladých. Respekt si zaslouží jen ti, kteří produkují kapitál. Jak se může v tomto drsném kapitalismu uplatnit pravoslavná misie?

Prostředí tohoto světa „mladých a úspěšných“ vytvořilo snad i nechtěnou poptávku, duchovní hlad, který naopak svědčí o tom, že s tím úspěchem a relativní spokojeností není něco v pořádku. V tomto drsném světě západní demokracie však mohla desítky let pravoslavná církev bez existenčních překážek žít a rozvíjet se.

Zatímco komunisté vraždili či v lepším případě nelidsky věznili miliony lidí včetně tisíců duchovních a stovky chrámů byly vyhozeny do povětří, tak na Západě lidé svobodně mohli vyznávat svou pravoslavnou víru. Bylo postaveno obrovské množství nových chrámů, tyto nové svíce víry, jejichž plamen dodnes symbolizuje naději, byly zapáleny po celém západním světě od USA, Kanady a zemí Jižní Ameriky po Francii, Německo, Británii atd. Tisíce lidí tehdy našly útočiště v tolik kritizované kapitalistické demokracii a i dnes tolik odsuzovaný svět západního konzumu poskytuje pravoslaví ty nejzdravější pastoračně-misijské podmínky, neboť v těchto zemích není pravoslaví pronásledováno, ale není ani nijak upřednostňováno.

EDITORIAL

Tuto skutečnost prožíváme teď i my v naší zemi, kde naše místní církve působí. Výčitky současných pravoslavných teologů vůči směřování západní demokracie však mnohdy na tato fakta zapominají a nabízí na dané téma jen jednosměrný kritický pohled a přitom se i nadále pouze hledají řešení závažných problémů, které ještě po dvaceti letech po pádu totality sužují tzv. pravoslavné země.

Jedná se o problémy spojené se zvýšenou kriminalitou, přebujelou a všudypřítomnou korupcí, šíření nemoci AIDS a drogové závislosti, organizování extrémních ultrapravicových skupin, problémy dětí ulice anebo počet potratů, který se rovná přirozenému přírůstku obyvatelstva ve všech zemích východní Evropy.

Tyto smutné a tragické příběhy lidí tvrdě kontrastují se zdáním tamních přeplněných chrámů věřícími či nově stavěnými katedrálami chrámy nebo i s tradičním pojetím pravoslavné rodiny. Jasně se ukazuje, že hlavním úkolem současné církve na Východě je především misie směrem dovnitř. Chrámy jsou již postavené, teď je zapotřebí lid učít lásce a vzájemné úctě. Slovy sv. Jana Zlatoústého: „Nestačí jen zlatem obléci Kristův oltář a samotného Krista nechat nahého...“

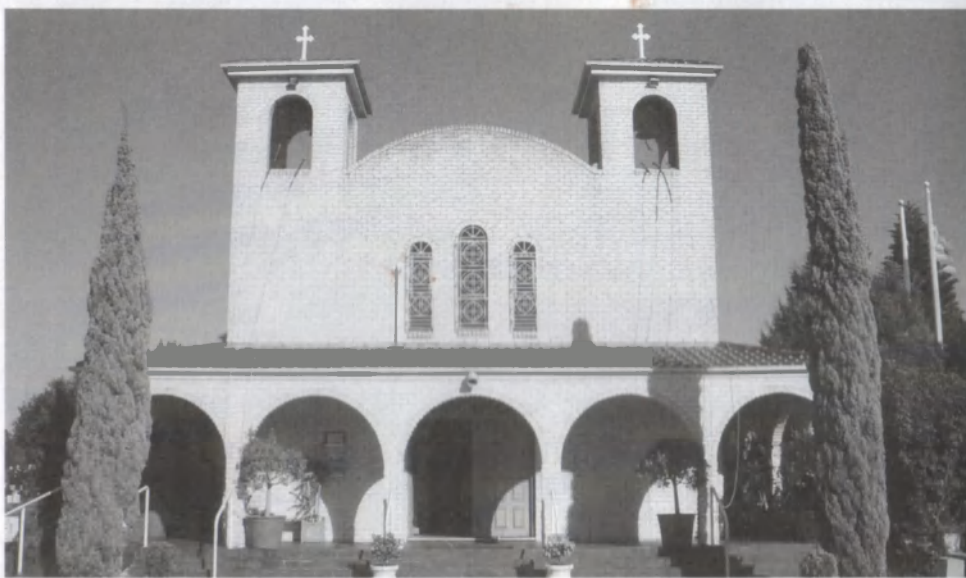
Východní a jihovýchodní Evropa musí ještě demokraticky dozrát a vyléčit všechny morové rány, kte-

rými totalitní komunismus infikoval myšlení celých generací rodnin. Náprava se pozná ve chvíli, kdy i chudý obyčejný člověk v těchto zemích bude mít svou nedocenitelnou cenu – totiž cenu člověka. Lidé nebudou mít zapotřebí uplácet všude a všechny, včetně lékaře, dostane se jim slušného zacházení na úřadech a lidmi bude doopravdy respektován právní řád.

Jsem si jist, že pravoslaví v těchto zemích, pravě svědectví o Bohu, lidem pomůže tuto morální léčbu úspěšně absolvovat. Vždyť i u nás v našich chrámech poznáváme neobyčejnou odvahu a obdivuhodnou obětavost našich bratří a sester z Východu, které právě legislativní a ekonomická zbídačelost jejich domovských zemí přivedla k nám. Tito migranti za práci se teď stávají novými misionáři a nositeli světla pravoslaví k nám a dál směrem na západ. Pracovní vlna lidí z Východu způsobila největší šíření pravoslaví v celé novodobé historii.

V posledních dvou desetiletích došlo k ohromnému rozkvětu stávajících pravoslavných západních farností a začaly vznikat nové. Také u nás nastal nečekaný rozkvět naší malé církve. Jsme svědky toho, jak se lidské neštěstí, bída a hlad proměňují v novou Boží naději. Ano, cesty Boží jsou opravdu nevyzpytatelné.

prot. David Dudáš

TAJEMSTVÍ VĚČNOSTI

Doba velkopostní nám dává možnost zamýšlení se nad smyslem a cílem života. Pro pravoslavného křesťana je jím jednoznačně dosažení Božího království. Otvírá se nám v čase a prostoru, když vezmeme vážně Kristova slova: „Vždyť království Boží je mezi vámi!“ (L 17, 21) Svätí otcové učí, že když nepoznáme Boží království na zemi, nepoznáme je ani ve věčnosti. Boží království není jakýsi prostor, ale duchovní stav, k němuž musíme dospět. Dosáhnout nebes nelze bez toho, abychom předtím nezískali zemi. Pomyslné nebeské „vznášedlo“ se může rozjet jen po „pozemské“ dráze. Platná jízdenka do nebe se vydává jen na zemi.

Nemůžeme proto směřovat do nebe a zapomínat při tom, že jsme na zemi, kterou nám Bůh svěřil, abychom ji opatrovali a vzdělávali. Životní cíl minuli všichni ti, kteří na to zapomínali. Dali se cestou nikam. Neboť nepochopili to, co Bůh zjevil člověku, když na sebe vzal lidskou přirozenost. Toto tajemství je vepsáno v Kristově evangeliu slovy: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ (Mt 22, 39) Kdo však je oním „bližním“? Výraz „bližní“ již téměř zmizel z hovorového českého jazyka, přesto zůstává „branou“ na cestě do nebe. Můžeme říci, že je to člověk kterému ukazujeme svoji pozemskou tvář, a on nás za to odměňuje věčností. Poskytujeme mu něco z našeho pozem-

ského jmění a on nám odplácí věčností. Konkrétně je naším bližním každý člověk v naší „blízkosti“. Blízko nás jsou členové naší rodiny, sousedi, spolupracovníci, spolužáci atd. Avšak fyzická blízkost nepostačuje. Opravdu našimi bližními jsou pouze „blízcí“ našemu srdci. Když nemáme svého bližního blízko u srdce, i když by byl blízko prostorově, přece zůstává velmi vzdálený.

Tuto skutečnost připomíná zvláště výrazně Ježíš Kristus v podobnosti o milosrdném Samaritánu. Proto všichni lidé bez výjimky mají být našimi bližními. Všechny vzdálenosti, které jsou mezi lidmi, by se měly zkrátit jen na „diskrétní zónu“. Vzorem v tomto ohledu je pak sám Bůh, jenž se stal

SLOVO METROPOLITY

člověkem. Zrušil tím nepřekonatelnou vzdálenost mezi pozemskou realitou a realitou nebeskou. Otevřel nebesa a sestoupil k nám, aby se stal našim bližním. Onou nepřekonatelnou vzdáleností mezi nebesy a zemí byla lidská pýcha a ješitnost, která způsobila, že člověk přišel o ráj. Selhaly všechny pokusy o návrat. Až sám Bůh zrušil nepřekonatelnou vzdálenost mezi nebem a zemí, když se stal člověkem a přitom zůstal Bohem. Pravý Bůh přišel mezi nás, aby nám vrátil ráj. Stal se člověkem a jako náš „bližní“ je nám blízko jak v oblasti duchovní, tak i tělesné. Přebývá mezi námi stále v tajemství sv. eucharistie. Vidíme v tom, jak velmi Bůh miloval a miluje člověka.

Proč ale my máme i nadále problém být bližními našim „bližním“? Těžko se nám daří rušit vzdálenosti, jež nás od sebe dělí. Bůh nám totiž dal svobodu, abychom mohli opravdu milovat. Bez svobody není lásky. Láska z donucení přestává být láskou.

Když nás ovládá sobectví, ješitnost a pýcha, máme málo lásky. Rychle vytváříme mezi sebou vzdálenosti: rodinné, společenské, národnostní a mnoho dalších. V okamžiku, kdy začnete milovat svého bližního, mizí všechny vzdálenosti, které nás rozdělují. Láska sblížuje srdce. Blížkost srdcí ruší naše lidské rozdíly a pomíjívé vzdálenosti. Blížkost srdcí vytváří nejpevnější pouta mezi lidmi. Celý svět má pak podobu

jednoho domu a jedné rodiny. Jsme všichni bratři a sestry a máme jednoho nebeského Otce.

Pro toho, kdo opravdu miluje, je každý bližním, ať to je soused, nebo neznámý člověk z daleké země. Objímá láskou celý svět. Proto čím více člověk miluje, tím je šťastnější a tím více naplňuje smysl života. Cesta k Bohu vede skrze lásku k bližním. Ne nadarmo napsal sv. apoštol Jan: „Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1J 4, 20)

Láska není jen naplnění Božího zákona a největší požehnání i radost na světě. Láska je ještě více. Láskou se připodobňujeme Bohu. Bůh je láska. „Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska.“ (1J 4, 8) Člověk, který miluje, podle svatých otců nenese v sobě pouze Boží obraz jako každý člověk, ale díky lásce se stává Bohu podobným. Proto nás Bůh stvořil, abychom mu byli podobní v lásce.

Využijme období velkého postu k modlitbám a i k větší obětavé a nezištné práci pro člověka, svého bližního. Budme si blízcí, jako je nám všem blízký náš nebeský Otec. Nečekejme na Boží království v budoucnosti, protože je již mezi námi. Poznejme jeho krásu a moc v lásce, která nezná vzdálenosti ani mezi Bohem a člověkem, ani mezi lidmi navzájem.

metropolita Kryštof

BOŽÍ SCHRÁNA V PELIŠTEJSKÉM ZAJETÍ

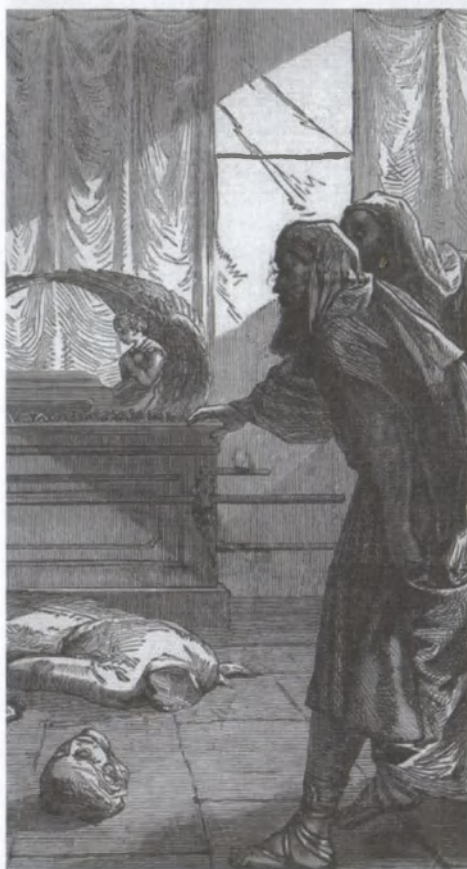
Veliká porážka od Pelištejců, smrt kněze Élího a jeho synů, to vše se nezdálo Izraelcům tak hrozné jako to, že Boží schránka, ve které byly uloženy kamenné desky s Božím zákonem obdržným na Sinaji a která byla vynesena kněžskými na bojiště pro pozebnání a posílení izraelského vojska, padla do rukou Pelištejců. Pelištejci jásalí.

B yli to pohané, uctívali svého boha Dágonu. Věděli však o Hospodinu, Bohu Izraele. Věděli, že přemohl mocný Egypt a umožnil svému lidu bezpečný odchod z egyptského otroctví. Věděli, že před svým lidem rozdělil moře, aby mohli projít z Egypta do země, kterou jim zaslíbil. Hospodin byl v očích Pelištejců mocným božstvem a to je teď v jejich moci a bude ochraňovat je místo Izraelců. Ve své pohanské omezenosti nechápali, že Hospodin, to není ta truhla pobitá zlatým plechem, kterou ukořistili, že to je pouze schránka na desky s Božím zákonem, zatímco Hospodin je všude přítomný a vše naplňující. A tak odnesli Boží schránku do Ašdótu, jednoho ze svých pěti měst, do Dágonova chrámu a položili ji před Dágonovu sochu na znamení, že Hospodin je teď poddán bohu Pelištejců.

Svou vítězoslávu však Pelištejci měli možnost prožívat jen do nejbližšího jitra. Když ráno přišli do Dágonova chrámu, strnuli: V noci se zřítíl Dágon ze svého podstavce a padl tváří před Boží schránkou, jako by se jí kláněl. Zvedli ho a postavili zpět na jeho podstavec. Ale příští jitra nejen, že Dágon znovu ležel před schránkou, ale hlava a dlaně se mu pádem ulomily a zakutálely se až k chrámovým dveřím. V téže době postihla Ašdót pohroma myši a lidem na zadcích se začaly dělat bolestivé nádory. Pochopili tyto pohromy tak, že Hospodin si nepřeje být v jejich městě, a že zbaví-li se jeho přítomnosti, zbaví se i doláků i myši.

Tak dali slavnostně přenést Boží schránku do sousedního pelištejského města Gatu. Jenomže spolu s Boží schránkou se do Gatu přestěhovaly i pohromy. Proto Gatané dali co nejrychleji přenést schránku do dalšího z pěti pelištejských měst Ekronu. Jenomže to, co zpočátku bylo pocíťováno jako pocta a triumf, brzy se ukázalo pro město prokletím. Znovu myši a znovu nádory, na které v Ekronu mnozí zemřeli. Celé město zachvátila hrůza. Ekronané se dali do úpěnlivého křiku: „Dopravili k nám schránku Boha Izraele, aby umožnili nás i náš lid!“

Zbývala ještě dvě pelištejská knížecí města: Aškalón a Gáza na jihu. Ale tam už asi schránku nenesli, i když ani tato města nebyla trápení ušetřena. Ekronští totiž obeslali všechna pelištejská knížata, shromáždili je, aby

STARÝ ZÁKON

rozhodli, co dělat, aby schrána neumořila všechen pelištejský lid, a zda by neměla být vrácena na své místo do Izraele. Vždyť byla u Pelištejců už sedm měsíců a byly to měsíce utrpení.

Pelištejská knížata svolala své kněze a věštce a ptali se: „Co máme s Hospodinovou schránou udělat? Sdělte nám, jakým způsobem ji odeslat na její místo.“ Ti jim odpovídali: „Jestliže chcete schránu Bona Izraele vrátit, nesmíte ji poslat s prázdnou. Musíte jí přinést oběť za provinění. Teprve pak budete uzdraveni a bude vám zřejmě, proč jste trpěli.“

Knížata se tázala: „Jakou oběť za provinění máme přinést?“ A oni řekli: „Pět zlatých zadků a pět zlatých myší podle počtu pelištejských knížat, neboť pohroma postihla všechny, i knížata. Dejte ulít tyto dary a vzdejte přitom slávu Bohu Izraele. Snad nadlehčí svou ruku, která dolehla na vás, na vaše bohy a na vaši zemi. Pro odvoz udělejte nový vůz a zapřáhněte dvě krávy po otelení, na které ještě nebylo vloženo jho, ale jejich telata odvedte od nicn zpět domů. Pak vezmete Hospodinovu schránu a dáte ji na vůz; zlaté předměty, které přinesete jako oběť za provinění, vložte do vaku po jejím boku a pustíte je, ať krávy samy jdou. Uvidíte: Jestliže budou směřovat do Bét-šemeše na izraelské území, pak nám to všechno trápení způsobil on, Bůh Izraele, jestliže nikoli, poznáme z toho, že nás neranila jeho ruka, ale stalo se nám to náhodou.“

Počítalo se s tím, že normálně by krávy zamiřily domů, ke svým telatům. Ale zachovaly se jinak: Sly sice s bučením, ale rovnou cestou na Bét-šemeš, do izraelské země, jako by pochopily své poslání a daly mu přednost před svým mateřským citem. Pelištejská knížata šla za nimi až na hranici, aby se přesvědčila, že se schrána dostane, kam patří. Bétšemešané právě sklízeli v údolí pšenici. Tu se rozhlédli, spatřili schránu zákona a zaradovali se, že ji vidí. Vůz dojel na pole Jósuy bétšemešského a tam se zastavil. Byl tam velký kámen. Místní ho použili jako oltář. Rozstípali vůz a obětovali na něm obě krávy jako zápalnou oběť Hospodinu. Pak uspořádali obětní hody. Lévíjci pak na ten velký kámen položili schránu i vak s obětními dary. Bylo posláno do Kirjat-jearimu, kde byl napříště umístěn svatostánek, aby si pro schránu přišli a odnesli ji tam, kam patří.

Ten kámen, na kterém byla položena v Bét-šemeši Boží schrána, byl později nazván kamenem Velikého truchlení. To pro ty místní muže, kteří neovládli svou zvědavost a drze schránu otevřeli, aby se podívali dovnitř. Mocná síla vyzařující ze schrány je zabíla.

Pelištejská knížata zdálky pozorovala přijetí schrány izraelským lidem a pak se spokojeně vrátila domů.

arcibiskup Simeon

Dágon - Rybí bůh uctíváný Pelištejci

PAVEL FLORENSKIJ, SŮL ZEMĚ

KAPITOLA ŠESTÁ, ve které se věrný čtenář dozví o lásce otce Isidora k celému Božímu stvoření – k němým tvorům i pozemským rostlinám, ke všemu, čím dýchá život. O lásce, která člověka připodobňuje Bohu, Tvůrci a Stvořiteli jeho.

Báťuška abba Isidor byl laskavý ke všem, i nerozumným tvorům. Staral se nejen o ty, kteří byli stvořeni k obrazu Božímu, ale mel slitování i s němými hovádky – soucítil i s tvorstvem, jež úpi spolu s člověkem. Poskytoval přístřeší a pokrm zvířatům i ptákům; u něj doma se unnizdili plazi, žaby, myši i krysy. A když starý abba onemocněl, ani pak na svoji společnost nezapomněl, nabádal ostatní, aby jeho rodinu krmili. Ještě před smrtí se ptal známých na zdraví jejich kočky. „Jak co,“ říká, „uzdravila se kočka?“ – „Uzdravila.“ – „No, chvála Bohu!“

Stalo se, že kočka rdousila ptáče, zůstalo ležet na cestě. Otec Isidor se s potížemi sklonil a raněné ptáče zdvihнул. A vrabčák s poraněným křídlem žil pak ve starcově cele až do svého vyléčení.

Jednou se starce kdosi zeptal: „Báťuško, nepřekážejí vám ty myši?“ Starec s úsměvem: „Ne, je to v pořádku. Nepřekážejí. Dám jim jak večeri, tak oběd a potom dají pokoj. Ze začátku tady pořád šramotily. Teď jim dávám trochu jídla k díře a už tady neběhají. Ne, je to v pořádku, nepřekážejí mi.“

„Mám teď u sebe hosta, nežiji sám,“ říká jednou starec biskupovi. Ten se na něj zvědavě podíval. „Žabka mi priskákala do poustevny,“ vysvětluje otec Isidor s radostným úsměvem. „Vždyť ta zase uteče,“ říká biskup. „Ano, už také utekla, ale znovu se vrátila. Teď jí zpívám, promluví si s ní a neuteče.“ A vskutku, na jednom z kamenů „tebaidy“ (o které už pozorný čtenář ví) seděla velká žába. Abba sklonil svoji šedivou bradu nad němeho tvora, zahleděl se přímo do žabích očí a začal jí stařeckým hlasem zpívat žalmy smířlivého krále Davida.

Jiný abba svatý Makarios Velký nejednou říkal, že tak jako se slunce, které svým světlem osvěcuje špínu a bláto, jimi neposkvrní a zůstává čisté, tak i milost Boží vstupuje do každé duše a zůstává bez poskvrnny. I z otce Isidora Getsemanského vyzářovala ušlechtilá síla na všechno, co se k němu přiblížilo, na člověka i zvíře. A přece otec zůstával nad světem a s pomocí Matky Boží „činil vše, co přerůstalo rámec světa“.

Zvláštní lásku choval starec k rostlinám, bylinkám,

květům – ke každému stébélku, které ze sebe vydala země. Všimnul-li si vytrženého plevele, hned ho vzal a zasadil ve „vnitřní poustevně“ anebo v pokoji do plechovky od sardinek nalezené někde na cestě. Dělal to proto, že mu bylo líto němých a tichých dětí země.

Proto zasadil v „poustevně“ kopřivu. Proto sbíral odlomené větévky a dával je do vody.

Starec nikomu nedovolil bezdůvodně ničit Boží stvoření. „Jednou jsme po pobožnosti společně odcházeli,“ říká jeden skitský bratr. „A mnichovi pod oknem vyrůstala rostlina (dělají se z ní rourky) – lišejník. Bez optání jsme ji odřízli. Otec Isidor vyšel ven a říká: „Kdo to udělal? Ten, co byl se mnou, říká: „Odřízl to Michal, ale já jsem ho navedl.“ Tak se pomodli ve směru chrámu Vzkříšení.“ Poklekl tedy a modlil se. Potom jej abba zavolal k sobě a dal mu pro útěchu tři bonbóny, že se k němu tak hrubě choval. Otec Isidor se totiž o ten lišejník staral a zaléval ho.“

Ještě bych toho mohl mnoho povyprávět, čtenáři můj, o starcově náklonnosti ke všemu tvorstvu. Ale i to, co jsem řekl, stačí jako důkaz, že byl tomuto světu skutečným ochráncem a abbou (tj. otcem), a to nejen lidem, ale i všemu, co dýchá a žije na zemi.

Pokračování příště

KŘEŠŤANSKÁ PEDAGOGIKA NA POZADÍ DÍLA SV. JANA ZLATOÚSTÉHO /3. ČÁST/ ŠKOLA A JEJÍ ROLE VE VÝCHOVĚ DĚTÍ

Pravoslavná církev je církví misijní a hlavním úkolem apoštolů bylo rozšiřovat křesťanské učení po celém světě. Jednalo se tedy a do dnešních dob se jedná o pedagogickou činnost. Z duchovního hlediska je k této činnosti zapotřebí přítomnosti Ducha svatého, ale samozřejmě také pedagogického nadání. Apoštol Pavel na Areopagu musel přistupovat k lidem takovým způsobem, aby byli schopni jej pochopit, protože v opačném případě by celé jeho snažení ztratilo svůj smysl. Objasňoval křesťanské učení tak, aby pohané pochopili smysl jeho řeči, a mluvil o „neznámém Bohu“. Je tedy bez pochyb, že činnost duchovní je současně činností pedagogickou.

V pozdějších dobách byla pravoslavná církev pronásledována, provozovat její činnost bylo nebezpečné a křesťané vyznávali svou víru tajně. Také v naší zemi ještě v nedávné době byla pravoslavná církev ať už přímo či nepřímo pronásledována. Až v posledních letech dostala možnost se svobodně rozvíjet. Vyvoj a historie českého církevního školství se ubíral spíše v duchu křesťanského Západu. Není divu, že v historických knihách se o vývoji pravoslavného školství u nás téměř nedočteme. Bylo nařizováno ničit slovanské knihy, které byly nahrazovány latinskými. Po roce 1620 nastala v Čechách silná katolizace a k obnově pravoslaví u nás došlo až v 19. století.

Pokud bychom se měli zaměřit na pedagogické názory české školy, které jsou ve shodě s názory teologickými, ne vždy je jednoduché se s daným úkolem ztotožnit. Z výše uvedeného je totiž jasné, že naše země si prošla velmi složitým historickým vývojem a ten zanechal stopy znatelné v myšlení českého národa. Ze spisů Jana Zlatoústého však lze vytáhnout pasáže, se kterými nelze jinak než souhlasit. Jan Zlatoústý nabádá děti k práci a pokoře. „Studuj, aby ses naučil duchovní filozofii. vzdaluj se od pokušení, které přináší bohatství a přepych. Tohle doporučuji jak chlapcům, tak dívkám.“

Pokora je zvláštní téma v křesťanském myšlení i v praxi a přímo souvisí s pedagogikou. V žádném případě ji není myšleno ponižování se a „ohýbání vlastního hřbetu“

před Bohem. Lidská bytost je totiž stvořena Bohem a jakékoliv její ponižování nebo dokonce fyzické ubližování je nepřipustné. Pokora je zvláštní ctnost člověka, kterou je možné se duchovně očistovat a dosahovat vyššího stupně duchovní dokonalosti. V pokoře člověk lépe dosahuje svých cílů a neupíná své myšlenky směrem k vášním, které jej brzdí, ale oddává se Bohu a vzdává mu důvěru. Je to vědomí, že v Božích rukou má člověk jistotu a má možnost se ubírat správnou cestou bez zbytečných emocí a omylů. Jedná se o nalezení klidu a důvěry v sebe sama. Také Jan

Zlatoústý se ve svých pedagogických myšlenkách zabývá tématem pokory, která je ve studiu a výchově velmi důležitá, a to jak ze strany dětí, tak ze strany vychovatelů. „Pokora je takový stav, kdy i charismatický a úspěšný člověk neidealizuje sám sebe... Pokora je, když si v sobě někdo i přes dobré či zlé životní zkušenosti uchová skromnost a nenáročné smýšlení... Pokora je velké dobro, je to velké vítězství, protože i když jsi ostatními hodnocen negativně, nemůže se to dotknout tvé duše, a když jsi napadán, nemůže tě to vyprovokovat ke zlosti.“ Právě s pokorou a vírou lze dosáhnout velké trpělivosti, které je ve školním prostředí potřeba jak ze strany učitelů, tak ze strany žáků.

V celé historii českých dějin hrála škola nejen roli vzdělávací, ale také výchovnou. Otázkou bylo, v jaké fázi dějin se výuka odehrávala a jakému stylu se přizpůsobovala. Přestože náplň výuky na školách je mimo jiné i du-

CÍRKEV A SPOLEČNOST

chovní činnost, problémem našich pedagogů je neznalost problematiky duchovních záležitostí. Samozřejmě, že cílem pedagogů je výchova člověka s kladným přístupem k lidem kolem sebe na základě určitého etického učení, ale bohužel kvůli změnám a převratům v našich dějinách chybí dostatečný vzor, kterého by se žáci i učitelé mohli přidržet. Přestože způsob modelového učení není v dnešní době příliš preferován a je pravda, že v některých případech neodpovídá svobodné výchově a výuce, lidé v historii potřebovali určitý vzor nebo model, ke kterému by mohli upnout svou naději. Přirozeností malého dítěte je vidět vzor ve svých rodičích. Dítě rodiče dokonce zbožšťuje a jeho život se odvíjí na základě bazální důvěry, kterou přijímá a je základem jeho duchovního života. „Je to pocit, že se mohu zcela spolehnout na lidi a na svět. Člověk se tomuto základnímu pocitu učí především v prvním roce života ve vztahu matka – dítě. Je základem nejen psychologického zdraví, ale také schopnosti lásky a sexuálního života, schopnosti morálního uvažování a jednání, i náboženské víry.“ (Muchová) Postupem času a v dospělosti se člověk osamostatňuje, ovšem přirozenost využití bazální důvěry v něm zůstává. Proto hrálo náboženství v historii i v životě člověka velmi důležitou roli. Jan Zlatoústý radí, abychom se ve škole učili duchovní filozofii, jejímž největším vzorem je náš Spasitel a celý jeho život.

Zlatoústý však také zdůrazňuje, jak důležitý je pokrok dítěte ve škole v učebních předmětech: „Tím, že posíláme své děti do školy, očekáváme určitý pokrok v jejich znalostech a nesnesli bychom pocit, že školu navštěvují bez jakéhokoliv viditelného výsledku.“ Dokonce uznává, že drobné dárky a odměny pomáhají a motivují malé děti ve škole, a popisuje, jak je studium pro děti náročné, když

jsou nuceny sedět celé dopoledne ve škole, a přestože to není tak dávno, co je matka živila mateřským mlékem a nedosáhli věku ani 5 let, dokáží projevit značnou dávku trpělivosti a ze školy se nevzdát. Smyslem této myšlenky je, že ve výuce není důležitá pouze pokora, ale také trpělivost, která s pokorou přímo souvisí. Jan Zlatoústý uvádí jako příklad trpělivosti apoštola Pavla, který sám k trpělivosti své žáky nabádal. „...Vidíš, kolik trpělivosti má v sobě slovo apoštola Pavla! Zkusme jej napodobit a neztrácejme naději. Vždyť i rybáři mnohokrát rozhodí své sítě a nechytí vůbec nic, a když přijdou o pár hodin později a rozhodí je znova, mohou mít velký úspěch. Stejně tak zemědělec, který zaseje, čeká trpělivě mnoho dní na úrodu.“ Zlatoústý mluví o učitelích, lékařích, zemědělcích a zmiňuje celou řadu dalších zaměstnání, v nichž trpělivost a víra hraje neodmyslitelnou roli. Přiznává, že někdy je potřeba ustoupit a nechat vše Boží vůli, protože cesta může být jiná, než jakou očekáváme. Přirovnává trpělivost k olympijským hrám, sportovcům, kteří musí bojovat v potu těla, ale jsou odměněni věnci a slávou. Ale samozřejmě, že veškerá tato přirovnání mají přivést čtenáře k trpělivosti, která je tolik potřebná ve výchově dítěte.

Jan Zlatoústý přirovnává duši dítěte k městu a učitele ke králi, který tomuto městu panuje. „Představ si, že jsi král, který je zodpovědný za jedno město, a toto město je duše dítěte. Ve městě žijí lidé jak spravedliví, tak nespravedliví a hříšní. Je potřeba vytvořit takové zákony, které hříšné obyvatele povedou k nápravě a spravedlivé naopak budou chránit. Ve městě žijí staří lidé, kteří jen stěží dokáží změnit své špatné zvyky, ale není to nemožné. Vytvoř tedy zákony tohoto města a hleď, aby byly pečlivě dodržovány, protože slouží k dobru všech zúčast-

CÍRKEV A SPOLEČNOST

něných. Představme si, že bránv města představují čtyři smysly člověka. Zbytek těla představuje zeď, ve které jsou tyto brány zabudovány. Jedná se o bránu zraku, jazyka, sluchu, čichu, a pokud chceš, i hmatu. Skrze tyto brány vchází a vychází obyvatelé města a tyto brány jsou zároveň příčinou úspěchu nebo zániku. Brána jazyka je ta nejvytíženější brána ze všech. Je postavena ze zlata a představuje slovo Boží. „Pokud uslyšíš někoho pomlouvat, zavři jeho ústa a upni jeho pozornost na jeho vlastní hříchy... Pedagogové a vychovatelé dětí představují hlídače bran, kteří dávají pozor, aby nevyšla z dětských úst, které představují zlatou bránu, žádná myšlenka, která by vedla k pokušení. Děti by se měly učit opěvovat Boha. Brána sluchu je branou, která je velmi blízká bráně jazyka. Branou jazyka totiž lidé pouze vychází ven a nemají možnost se vrátit stejnou cestou zpět, kdežto branou sluchu lidé vcházejí dovnitř a nemají možnost vyjít ven. Stejně tak jako zlé slovo, které nelze vrátit zpět, ani zaslechnuté zlé řeči nelze jednoduše zapomenout. Brána sluchu je branou, která je spojena s výukou Písma svatého. Třetí brána, představující lidský smysl čich, může skýtat mnohá nebezpečí v případě, že není dostatečně chráněná. Nic nemůže oblouznit lidské smysly více než nejrůznější vůně a aromata. Čtvrtá brána - brána zraku je krásnější než ty ostatní, ovšem je velmi složité ji hlídat. Zde je nutné nastolit velmi přísné zákony a první a nejdůležitější zákon je zabránit dítěti v návštěvách di-

vadel, kde svým zrakem i sluchem vnímá katastrofické děje a události (v dnešní době se toto dá přirovnat k nebezpečí mediálních prostředků a zejména televize). Uhlídat bránu zraku je náročný úkol, protože je to brána rozzhavená ohněm. Existuje ještě jedna brána, která se nepodobá těm ostatním. Je to brána, která je rozložena po celém těle, tedy brána hmatu. Ta je neustále otevřená a je možné skrze ni vstoupit dovnitř. Proto je nutné ji chránit a učit tělo odolnosti a zdatnosti...“

Centrálním předmětem učení Otců pravoslavné církve je člověk jako stvoření, dílo a produkt Boha. My lidé nejsme schopni pochopit Boha v jeho celistvosti, avšak jsme schopni pochopit svého bližního a chovat se k němu jako k Božímu stvoření a obrazu. Úkolem všech je vážit si sama sebe i našich bližních a tento fakt by se měl projevit zejména ve výchově doma i ve škole. Škola nás totiž učí chování se člověka k člověku a je v pořadí druhá po rodičích, která nám dává skutečný základ do života. Učitel by měl být člověk vnímavý, citlivý a plný empatie, protože má v rukou velkou zodpovědnost. Výchova dítěte je jedna z nejdůležitějších a nejnáročnějších činností a úkolů vůbec, protože uvádíme do života člověka bez zkušeností a je pouze na vychovatelích, jaké zkušenosti budou schopni dítěti předat. Výchova a výuka ve škole by měla probíhat ve vzájemně uctě a lásce jednoho k druhému, abychom se nestali příčinou životního neštěstí nám svěřených dětí kvůli špatnému příkladu. Učitel se učitelem nestává, ale musí se jím narodit. Musí se jednat o člověka, který má přirozeně kladný vztah k lidem kolem sebe a dokáže ovládat vlastní emoce. Jedná se o poslání, které nemůže dělat kterýkoliv člověk, ale skutečně pouze ten, který je k tomu stvořen. Ježíš Kristus si vybíral apoštoly - své následovníky mezi lidmi, kteří byli na tuto službu připraveni. Vůbec to neznamena, že byli o něco lepší než ostatní, ale byli otevřeni světu a člověku tak, aby mu mohli sloužit a vést ho správnou cestou.

Radka Kasperlíková

Zde třídílný seriál věnovaný křesťanské pedagogice na pozadí díla sv. Jana Zlatouštěho konca. Jak je patrné, autorce se podařilo z rozsáhlého díla Jana Zlatouštěho vybrat a zdůraznit právě ty aspekty a momenty, které v oblasti pedagogiky, tj. vedení dětí a mladých lidí k Bohu a odpovědnému životu, promlouvají k naší nejsoučasnější současnosti i budoucnosti. Věříme, že myšlenky, které byly tlumočeny ve třídílném seriálu uveřejněném v letošních prvních třech číslech Hlasu pravoslavní, naleznou odezvu jak mezi rodiči, tak mezi pravoslavnými pedagogy, otci duchovními a katecheti. Děkujeme.

Redakce

ŽIVOTY SVATÝCH

SVATÝ DAVID VELŠSKÝ, * MNICH A BISKUP, PATRON WALESU (6. STOLETÍ)

Svátek 1./14. března

O svatém Davidovi víme, že založil deset monastýrů, jejichž obyvatelé se snažili napodobit život egyptských pouštních otců. Mniši tvrdě pracovali a drželi přísný půst, jedli pouze chléb a zeleninu a nepili nic jiného než vodu. Svatý David setrval mnoho dní a nocí na kolenou v modlitbách (jako svatý Serafim Sarovský) a umrtvoval tělo nořením do

studené vody. Říká se, že svůj život zasvětil chudým a potřebným.

Na sněmu v Brefi (r. 545) hovořil prý tak ohnivě, že ho přítomní otcové jednohlasně zvolili arcibiskupem - metropolitou celého Walesu.

SVATÝ GERASIM OD JORDÁNU (+475)

Svátek 4./17. března

Pocházel z Lykie v Malé Asii. Po letech poustevníckého života v kraji, odkud pocházel, odešel do egyptské Thébaidy a žil mezi pouštníky i otcí. Pak odešel do Palestiny, kde založil tzv. Velkou lávru, mnišské společenství, které existuje dodnes. Pravidla v monastýru byla přísná a jednoduchá.

5 dnů v týdnu mniši zůstávali ve svých celách - keljích, modlili se a pletli košíky z proutí anebo dělali jinou rukodělnou činnost. V těchto dnech směli jíst jenom chléb a datle. O sobotách a nedělích se mniši shromažďovali na modlitbách a mohli si dopřát vařenou zeleninu a trochu vína. Každý mnich vlastnil jenom jeden oděv, a pokud opustil svoji celu, musel ji nechat otevřenou,

aby si z ní každý mohl vzít, co potřeboval. Svatý Gerasim byl příkladem pro ostatní mnichy. V době velkého postu například nepozřel nic kromě svatě eucharistie.

V poušti jednou narazil na lva, který velmi trpěl kvůli trnu v noze. Naplněn soucitem Gerasim přistoupil ke lvu, přezehnal se a trn mu z nohy vytáhl. Lev pak následoval starce do monastýru i kamkoliv se pohnul a zůstal s ním až do světcovy smrti. Když sv. Gerasim zemřel, jeho lev jej brzy následoval a zemřel na hrobě svého pána.

Svatý Gerasim se zúčastnil 4. všeobecného sněmu v Chalcedonu, kde se ukázal jako obránce pravoslaví, i když v mládí inklinoval k monofyzitství. K Pánu odešel roku 475.

SVATÝ PATRIK, APOSTOL A OSVĚTITEL IRŮ (R. 390-461)*

Svátek: 17./30. března

Svatý Patrik se narodil v západní části dnešní Anglie, na území bývalé římské provincie Británie. I přesto, že pocházel z rodiny duchovního (otec byl městský úředník a diakon, dědeček kněz), podle vlastních slov v mládí „nepoznal pravého Boha“. Zásadní změnu v postojích mladého Patrika přinesla událost, která změnila celý jeho život. Patrik byl unesen irskými piráty a prodán do otroctví. Zde, v cizím a nepřátelském prostředí, se Patrik naučil vroucí modlitbě.

Po šesti letech strávených v zajetí se mu zdál sen, že se brzy vrátí domů. Jestli utekl, nebo byl propuštěn, nevíme, každopádně se mu podařilo přesvědčit nějaké námořníky, aby ho vzali k sobě na loď. Po strastiplné cestě (málem zemřeli hladem) se Patrik konečně vrací domů. Není to ovšem již ten dřívější bezstarostný mladík, ale úplně nový, vnitřně proměněný člověk. Brzy byl vysvěcen na kněze a odchází do Galie (dnešní Francie). Po smrti prvního biskupa - misionáře mezi Iry - sv. Palladia, byl zvolen jeho nástupcem, a tak se kolem roku 435 vrací do Irska, aby za

ŽIVOTY SVATÝCH

zlé odplatil dobrým, aby za ústrky a nenávisť otrokářů přinesl lásku Kristovu.

Usadil se na severu Irsku, v Armaghu, kde zbudoval školu, a odtud podnikal své misijní cesty. Svatý Patrik byl prostý člověk, nikdy nenabyl žádného vysokého vzdělání, ale byl to muž hluboké modlitby, ve kterém přebývala Boží moudrost. Srdce sv. Patrika bylo plné upřímné lásky a pastýřské starostlivosti o jeho stáde. Nedělal rozdíly mezi bohatými a chudými, vznešenými a prostými lidmi. Stal se „každému vším“ (jako sv. apoštol Pavel), pro svou víru byl hotov snášet bez reptání ústrky, pomluvy a pronásledování. Patrikova misie měla nesmírný úspěch, snad také proto, že tento světec „nekázal vodu, a nepil přitom víno“. Patrikovo křesťanství, to nebylo pouhé řečnění, ale samotný způsob života.

Traduje se také moudrý způsob, jakým se světec snažil přiblížit irským pohanům tajemství trojjediného Boha pomocí trojlístku, třech lístků na jedné stopce. Trojlístek se stal nejen Patrikovým symbolem, ale i znamením celého Irsku.

Zachovalo se několik Patrikových literárních děl, psaných latinsky např. Confessio (Vyznání), ve kterém zachycuje sled událostí svého života.

SV. CYRIL, ARCIBISKUP JERUZALÉMSKÝ (315–386)

Svátek 4./17. března

Narodil se v Jeruzalémě v roce 315, na kněze byl vysvěcen v roce 346. V roce 350 nastoupil na jeruzalémskou katedru po arcibiskupu Maximovi. Třikrát byl poslán do vyhnanství ariánskými císaři Konstantinem a Valensem. Když byl později

povolán nazpět na svoji katedru císařem Theodosiem v roce 378, již se do svoji funkce nevrátil. Zemřel v roce 386.

Byl znám všem lidem kolem sebe jako neúnavný obránce chudých a jako velký asketa. Byl velmi jemným a skromným člověkem a asketou, který se postil a zastával se chudých. Ve své době byl zastáncem pravoslavi, jež se muselo vyrovnávat s ariánskou herezí. Ariánství bylo v té době velmi silné a hlásili se k němu také někteří císařové. Žil také v době panování Justina

Apapaty (Odpadlíka), který se pokoušel nejrůznějšími způsoby podkopávat a ničit církev.

Sv. Cyril je nejvíce znám díky svým katechezím, které jsou pokládány za nejstarší systematické shrnutí křesťanského učení.

SV. NIKOLAJ (VELIMIROVIČ), biskup žičský (1880–1956) Svátek 5./18. března

Byl nazýván „Novým zlatouústým“, kvůli svým oslovujícím a hlubokým kázáním a spisům. Narodil se v srbské vesnici Lilič v roce 1880. Po studiu na semináři sv. Sávy v Bělehradě získal postupně doktoráty na univerzitách v Bernu a Ženevě a čestný doktorát kolumbijské univerzity. V roce 1919 byl vysvěcen na biskupa žičského. V roce

1941 byl uvězněn nacisty a po třech letech věznění v monastýru Ljubostira Volovići byl transportován do koncentračního tábora Dachau v Rakousku, spolu se srbským patriarchou Gavrilem. Oba byli svědky a oběťmi častého mučení, které trvalo až do osvobození tábora americkou armádou v roce 1945.

Po válce biskup Nikolaj jako osoba spojovaná se srbským nekomunistickým odbojem a srbským nacionalistou Dimitrijem Ljotičem emigroval z Jugoslávie ovládnuté komunisty do USA, kde se věnoval pedagogické činnosti v seminářích sv. Sávy, sv. Vladimíra a sv. Tichona. V Semináři sv. Tichona také zemřel roku 1956, když se modlil před svatou liturgií. Jeho ostatky byly napřed pohřbeny v semináři sv. Sávy v Libertivillu v Illinois a později přeneseny do Srbska. Kanonizován byl na základě výnosu Srbské pravoslavné církve z května 2003.

V dospělosti jako mnich svatého života a biskup napsal velké množství nádherných kázání i dalších teologických a duchovních spisů. Je autorem například Ochridského prologu – slovanského synaxáre. Mezi jeho četnými literárními díly obzvláště vyniká sbírka kázání na každý den roku a lyrická sbírka náboženské poezie Modlitby na jezeře.

*Životopisy označené *zpracoval před časem arcibiskup Juraj michalovecko-košický, ostatní rj.*

NÁVŠTĚVA NA KYPRU

Na základě pozvání Jeho Blaženosti Chrysostoma, arcibiskupa Nové Justiniany a celého Kypru, uskutečnil metropolita Kryštof ve dnech 22.-31. ledna 2011 oficiální návštěvu Kyperské pravoslavné církve. Doprovázeli jej arcibiskup michalovecko-košický Juraj, kanclér ÚMR českých zemí prot. Mgr. Josef Hauzar a vydavatel časopisu IKONA Ing. Igor Střelec s chotí Tatánou, tajemnicí hospodářského odboru ÚMR v Praze.

Kyperskou pravoslavnou církev založil svatý apoštol Barnabáš spolu se sv. apoštolem Pavlem v roce 45 po Kristu. Hrob jejího zakladatele se dnes nalézá v okupované zóně, kde platí stále zákaz konání bohoslužeb. Turecko okupuje dvě třetiny kyperského území od roku 1979 a zatím se nepodařilo najít takové řešení, aby je přijaly všechny zainteresované strany. Pravoslavní Kypřané však nepřestávají doufat, že brzy budou moci svobodně putovat ke hrobu svatého apoštola a zakladatele jejich církve.

Apoštolský původ Kyperské pravoslavné církve potvrdil všekřesťanský sněm v roce 431, když ji prohlásil za první autokefální církev světa. Velmi pohnuté byly dějiny Kypru za časů křížáckých válek, turecké nadvlády i britského protektorátu. Kyperská pravoslavná církev byla vždy na straně utlačovaného obyvatelstva.

Proto dodnes požívá na ostrově velkou autoritu. Jejím nejznámějším představitelem ve 20. století byl arcibiskup Makarios III. (+1977), který se stal také prvním prezidentem svobodného demokratického státu.

Po celou dobu pobytu metropolitu Kryštofa osobně doprovázel arcibiskup Chrysostomos II. Pro své hosty z českých zemí a Slovenska připravil bohatý program. V prvé řadě to byly společné bohoslužby – 23. 1. v monastýru svatého Neofyta a 30. 1. v katedrálním chrámu hlavního města Nikósie. Dále hosté navštívili jednotlivé metropolie – Tamasou, Morfou, Limasol, Trimithundosti a Kitiou a také monastýry, z nichž nejvýznamnějšími byly Kikkos, Macheras, Trooditissa a Štavrovouni. Všude je čekalo srdečné přivítání, pohostinství a krásné upomínkové dary.

Metropolita Kryštof s doprovodem měl také mož-

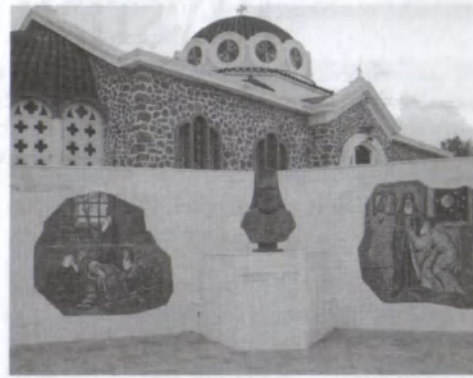
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

nost účasti na slavnostním zasedání kyperského posvátného synodu a informovat hierarchy hostitelské církve o životě pravoslavných v České a Slovenské republice.

Dále byli hosté z České a Slovenské republiky přijati kyperským prezidentem panem D. Christofiasem a zúčastnili se pracovního setkání s velvyslanci několika států. Předně to byli velvyslanci České republiky pan Jan Bondy a Slovenské republiky paní Anna Tureničová, která se úspěšně věnuje programu navazování nových osobních vztahů mezi kyperskými Řeky a Turky. Všechny sdělovací prostředky denně informovaly o průběhu návštěvy ve svých hlavních zprávách. Nedělní bohoslužby 30. ledna přenášela kyperská televize i rozhlas v přímém přenosu.

Tyto bohoslužby představovaly též vyvrcholení ná-

vštěvy metropolity Kryštofa na Kypru. Společná eucharistie utvrdila jednotu víry, naděje a lásky Kyperské pravoslavné církve a Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku. Po ukončení svaté liturgie arcibiskup Chrysostomos přednesl obsáhlý projev, v němž mimo jiné vysoce hodnotil tradiční dobré vztahy Čechů a Slováků s Kyprem a nastínil společné úkoly pravoslavné církve v současnosti. Na závěr pak vyznamenal metropolitu Kryštofa nejvyšším kyperským církevním vyznamenáním – Řádem svatého Barnabáše. Metropolita Kryštof poté poděkoval svému hostiteli za vyznamenání i celkově za požehnané dny strávené na Kypru, štědré dary i pohostinství a pozval jej na oficiální návštěvu Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku.

o. Josef Hauzar

ZPRÁVY ZE SVĚTA

EXISTENCE NEJSTARŠÍHO SYRSKEHO PRAVOSLAVNEHO KLÁŠTERA V TURECKU OHROŽENA

Turecká vláda vyvlastnila pozemky syrského pravoslavného kláštera Mar Gabriel z počátku 5. století. Pro nejstarší křesťanský klášter na území Turecka to znamená ohrožení samotné jeho existence, protože těchto 100 hektarů půdy představuje jeho základní zdroj obživy. Výrok Nejvyššího soudu v Ankaře tak zřejmě ukončil dvouletý spor mezi syrským pravoslavným klášterem a starosty tří okolních kurdských obcí, kteří vznesli nárok na pozemek s argumentem, že v minulosti na pozemku kláštera stávala mešita. Křesťanský klášter byl ovšem založen ještě před příchodem islámu do Turecka roku 397 a dnes je sídlem syrského pravoslavného metropolity Mor Timothea Samuela Aktase a je kulturním centrem této náboženské menšiny v regionu Turabdin v jihovýchodní Anatolii. Ještě v roce 1960 žilo na území tohoto regionu přibližně 130 tisíc křesťanů tohoto ritu, dnes je jich tu sotva několik tisíc. S výjimkou Německa neměla zpráva v zahraničí velký ohlas. Mluvčí německého parlamentní výboru pro lidská práva Erika Steinbachová (CDU) řekla v souvislosti s tímto případem Asyrské tiskové agentuře (Assyrian International News Agency), že „negativní tendence v oblasti náboženské svobody v Turecku je neslučitelná s lidskými právy.“ V klášteře Mor Gabriel žijí 3 mniši a 14 mnišek. Pokud chce syrská pravoslavná církev uhájit existenci tohoto svého nejstaršího kláštera, nezbývá jí nic jiného než finančně náročný soudní proces u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Pravoslavný metropolita Aktas pro týdeník Economist v této souvislosti prohlásil, že „o těchto nespravedlnostech již nehodlá dále mlčet.“

RUSKÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV SE MODERNIZUJE A ÚSPĚŠNĚ VYUŽIVÁ INTERNETU A MOBILNÍCH SLUŽEB

Ruská pravoslavná církev se modernizuje. Nespokojuje se už jen s kázáním v chrámech, ale sahá i po moderních technologiích. Již předloni Jeho Svatost patriarcha moskevský Kirill po svém nástupu do čela církve vybídl duchovní, aby se nebáli dialogu s uživa-

teli internetu a sociálních sítí. Loni na podzim dokonce Ruská pravoslavná církev spustila svůj program na You Tube. Počátkem tohoto měsíce moskevské sdružení pravoslavné mládeže Vzkříšení spustilo servis spočívající v rozesílání krátkých textových zpráv na mobilní telefony věřících, kteří si takovou službu přejí. Někteří regionální operátoři mobilních sítí před časem přišli se zvláštními tarify pro věřící. Například v Samaře a okolí si lze dopřát tarif „Zvonice“, jehož abonenti mohou levněji telefonovat a posílat si e-mesky během církevních svátků, tarif „Farnost“ připomíná věřícím bohoslužby a svátky, studenti duchovního semináře zase díky zvláštnímu tarifu mohou telefonovat za rubl za minutu (asi 60 haléřů). Tato služba už získala pozhřebání místního arcibiskupa. V Jaroslavi si věřící se zvláštním tarifem od místního operátora mohou o víkendech volat zdarma. Do mobilních telefonů si lze samozřejmě také stáhnout církevní hudbu či ikony svatých. „Změny, které se v církvi odehrávají od nástupu nového patriarchy, připomínají prezidentovy snahy o modernizaci země

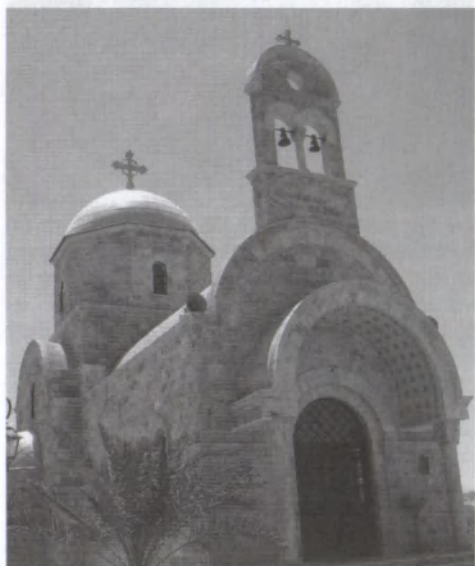

ZPRÁVY ZE SVĚTA

nebo podnikatelské plány na zvýšení efektivity, optimalizaci řízení a osekání nákladů s cílem co nejvíce zvýšit zisk," poznamenala dnes v listu Vedomosti vedoucí katedry žurnalistiky Ruské pravoslavné univerzity Jelena Žosulová, podle níž se církvi za Kirilla daří spojovat starobylé tradice s přizpůsobováním se novým časům. Ne všechny podobně laděné nápady se ale trefí do černého. Pravoslavné taxiky a kavárny pro věřící v Moskvě neuspěly. Ale po patriarchově vzoru přibýlo na internetových fórech pravoslavných bloggerů.

V JORDÁNSKÉ BETÁNII VYROSTE NOVÝ PRAVOSLAVNÝ CHRÁM

Nový pravoslavný chrám, zasvěcený svatému proroku Eliášovi, bude postaven v jordánské Betánii, aby uspokojil stále větší počet poutníků, kteří sem přicházejí. Jak uvádí Jordan Times, stavbu kostela oznámil archimandrita pravoslavné eparchie Ammán, Nestor

Mansour. Podle ředitele vládní komise, která se stará o místo Ježíšova křtu, navštívilo místo od začátku ledna přes 20 tisíc poutníků. Archimandrita Mansour vysvětlil, že stavba kostela je součástí projektu, v jehož rámci vznikl už klášter a zahrada. Dalšími body projektu je knihovna, muzeum a otevřený prostor, který může pojmut až tisíc poutníků při liturgických

slavnostech, jako je zde například svátek Teofanie, který připomíná Ježíšův křest. Letos zde tento svátek oslavilo nejméně 5 tisíc věřících. Jordánská vláda už delší dobu projevuje zvláštní pozornost potřebám křesťanských poutníků.

PRAVOSLAVNÍ DUCHOVNÍ V RUSKU SMĚJÍ VE VÝJIMEČNÝCH PŘÍPADECH KANDIDOVAT VE VOLBÁCH

Posvátný synod Ruské pravoslavné církve povolil duchovním aktivní účast v politickém životě země. Duchovní podle rozhodnutí mohou „ve výjimečných případech“ kandidovat ve volbách, aby ochránili církevní zájmy. Oznámil to také moskevský patriarchát na svých webových stránkách. Členství v politických stranách duchovním církev nadále zakazuje. Podle metropolitů Illariona zůstává neúčast v bezprostředním politickém boji základní církevní zásadou. Duchovní

však mohou zastávat i veřejně projevovat politické názory, ale vstupovat aktivně do politického soupeření i nadále nesmějí. Jen „v případě krajní nezbytnosti“ je podle vladyky Illariona možné od této zásady ustoupit, a to výhradně s výslovným souhlasem nejvyšších církevních představitelů a struktur. Duchovní se přitom nesmí sám pouštět do veřejné politické kampaně a nesmí být členem žádné politické strany, upozornil Illarion. Podle pozorovatelů dění uprostřed Ruské pravoslavné scény trvala interní diskuse o politické aktivitě duchovních celý loňský rok. Zvítězila nakonec formulace, podle níž smí pravoslavný duchovní vstoupit do voleb, pokud „je nezbytné postavit se silám, jež chtějí zneužít politickou moc k boji proti pravoslaví“.

Připravil rj.

ZAMYŠLENÍ – TENTOKRÁT „AUTOPOSTNÍ“

Po Neděli syropustní, tedy letos 7. března, začíná postní období.* Jako část církevního roku je bereme na vědomí, avšak někdy si nevíme rady, jak je správně „postně“ prožít. Tradiční půst od masa a mléčných výrobků je při různých formách stravování mimo domov někdy těžko uskutečnitelný a kromě toho dnes mnohdy bývají bezmasá jídla dražší než jídla masitá.

A i když je pravda, že rostlinná strava „pretransformovaná přes prasátko“ je neefektivní, že získávání potravy chovem zvířat pro maso představuje zbytečné zatěžování životního prostředí a kromě toho bývá spojeno s utrpením zvířat, vztahovat půst jen na oblast přijímání potravy by jeho ideu příliš zužovalo. V minulosti byla potrava, ať již pro lidi či pro zvířata, hlavním zdrojem mechanické energie. Až na nějaká ta vodní a větrná kola a plachetnice využíval člověk buď vlastní energii, nebo energii trakčních zvířat (koní, oslů, velbloudů, psů atd.). Dnes je situace podstatně

jiná. Zvláště výrazně si to můžeme uvědomit v dopravě.

V osobní praxi jednotlivců a rodin má velice často mimořádnou roli osobní auto. Používá se, aniž by se uvažovalo, zda je jeho užití racionální. A na ohled vůči životnímu prostředí se zcela zapomíná. Často, velice často by to šlo bez něho. Což přijmout postní období jako výzvu a zkusit je nechat v garáži, případně podle vlastní situace aspoň jeho užívání výrazně omezit. Bylo by to užitečné hned z několika důvodů. Především by to znamenalo ohleduplnější chování k životnímu prostředí. A třeba by to nebylo jen na omezenou dobu postního období. Životnímu stylu bez auta lze přijít na chuť, ať již znamená příjemnou procházku, radost z jízdy na kole či příležitost k četbě (nebo i k setkávání s druhými lidmi) v hromadném dopravním prostředku. A k tomu přistoupí i zlepšení vlastní fyzické kondice spojené s příjemným vědomím zdravějšího (pro sebe i pro okolí) životního stylu. A osvobození od auta může připomenout další stinné stránky automobilismu; nejde jen o spotřebu energie, ale i o mrtvé a těžce raněné na silnicích (nejen lidi, ale i zvířata), o hodnotu vzácné půdy, která se obětuje rozšiřování silniční a dálniční sítě, o nezdravý hluk v okolí silnic, o stresové situace v místech velké dopravní zátěže, o nedostatek fyzického pohybu při nadměrném užívání auta.

Autopůst (autoři se za tento termín omlouvají všem čtenářům s vytříbeným jazykovým citěním, ale nemajícím k dispozici srozumitelný a stručný termín lepší, kapitulujeme a používáme jej) může pomoci plněji prožívat postní období, uvědomovat si jeho smysl a během něho se připravovat na Velikonoce, na svátky, které zřetelně svědčí jak o hlubokém smyslu oběti, tak o vítězství života nad smrtí.

Ekologická sekce České křesťanské akademie. Poradní odbor pro otázky životního prostředí při SR ČCE, Česká křesťanská environmentální síť a Pravoslavná akademie Vilémov zvou: připojte se k půstu od aut, ať již úplnému nebo částečnému.

Jiri Nečas a Roman Juriga

* V církvích západní tradice začíná postní období na popeleční středu, tedy letos 9. března.

NAD NOVÝM ČESKÝM „TREBNIKEM“

V loňském roce vydala naše místní církev péčí vладыky metropolitky Kryšofa dlouho očekávaný nový český „trebník“, neboli „Rukověť posvátných obřadů pravoslavné církve“. Tato publikace byla připravována již od roku 2007 a za účelem její korektury proběhlo několik setkání duchovních obou eparchií pravoslavné církve v České republice.

Kniha je důležitá především tím, že je v podstatě první pokračovatelkou misijní Rukověti vydané ještě svatým vладыkou mučedníkem Gorazdem pro potřeby jeho eparchie v roce 1931, která svým skromným rozsahem a v důsledku ve své době pochopitelných „ikonických“ zkrácení z pastoračních důvodů některých obřadů již nevyhovovala současným potřebám naší místní církve, resp. jejích duchovních.

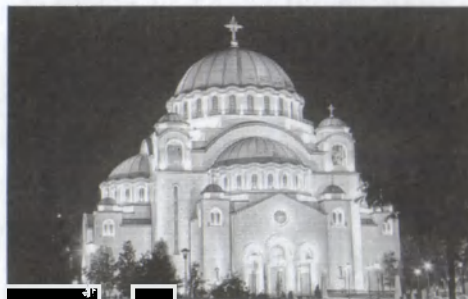
V roce 1980 vydala sice Pravoslavná církev v Československu předchůdce nově vydané publikace, ovšem ve velmi malém a skromném, takřka samizdatovém vydání. Není tedy pochyb o tom, že právě vydaná Rukověť bude podstatným posunem v liturgickém životě naší církve, především ve smyslu přiblížení se praxi ostatních pravoslavných církví (lze říci, že až na několik málo výjimek jde v podstatě o úplný obvyklý trebník tak, jak jej známe třeba u ruské církve). Možná by stálo za úvahu při případném dalším vydání zvážit rozšíření poznámkového aparátu.

Důležitou okolností, kterou je třeba zmínit, je to, že předkládaná Rukověť není kopií cizích trebníků, ale citlivě reflektuje liturgickou tradici naší místní církve, na prvním místě samozřejmě tradici gorazdovskou (a to nejen textově). V Rukověti je také patrný silný liturgický vliv ruské církve, který je výsledkem přirozeného vývoje našeho místního pravoslaví. Zastavme se nyní na některými liturgickými zvláštnostmi, které do Rukověti vešly.

Tak kupř. kniha obsahuje obřad sjednocení s pravoslavím. Tento obřad bychom samozřejmě marně hledali v řeckých euchologionech. Vychází z kanonických ustanovení ruské církve synodální doby ohledně uznávání křtů nepravoslavných (tak např. *Nastolná kniha* prot. Bulgakova uvádí tři základní varianty tohoto obřadu).

Další zvláštností je obřad společné zpovědi. Tato liturgická otázka u nás bývá v poslední době velmi živě diskutována. I tento obřad byl přijat do naší liturgické praxe z ruského prostředí. Společná zpověď se tam začala objevovat na sklonku 19. století (a není spjata výhradně s osobou svatého Jana Kronštadtského, jak

je někdy mylně uváděno). V té době se zpovědní praxe ruské církve dostala, abychom tak řekli, do určitého bodu zlomu. Tajina pokání byla v té době úzce spojována s tajinou svatého přijímání. Obojí bylo přítom v životě běžného věřícího v tehdejší Rusku velmi vzácné. Tak např. metropolita Antonij Chrapovický uvádí ve svém „Pastýřském bohosloví“, že zpověď se obvykle vykonávala v této době na farnostech pouze o pátých velkého půstu, na Velkou středu, v předvečer Zvěstování a po tři dny v uspenském půstu. To

Chrám sv. Sávy v Bělehradě

vše v situaci, kdy na jednoho duchovního připadalo bezmála 2 500 věřících. Důsledky byly v podstatě dva: 1) zpověď se časově omezila na několik málo minut, někdy dokonce až desítek vteřin, 2) kněží začali zpovídat i v průběhu liturgie (toto nejen z časových důvodů, ale i kvůli snaze věřících vyzpovídat se pokud možno těsně před přijímáním). Mimořádně, tuto praxi zpovědi během liturgie velmi ostře kritizuje jeden z nejvýznamnějších liturgistů ruské církve ve vlasti, svatý vyznavač episkop Afanasij (Sacharov, +1956), stejně jako asi nejvýznamnější liturgista ruské emigrace arcibiskop Averkij (Taušev, +1966). Důsledkem těchto jevů bylo objevení se textů, které se kající buď naučil zpaměti, příp. si je přinesl ke zpovědi, a které byly sestaveny duchovními autoritami ruské církve té doby a obsahovaly vhodným duchovním způsobem vyjmenované nejčastější hříchy tehdejších věřících. Na konci tohoto řetězce pak byla

RECENZE

praxe, při níž kněz vyslechl od několika desítek, ba i stovek lidí tentýž nebo téměř tentýž kajicný text. Odtud byl již jen krok k ustavení obřadů „společné zpovědi“ – daný text byl přečten za všechny kajicníky najednou a hlasitě. Kněz pak obcházel s epitrahilem věřící a ti mu případně sdělovali to, na co se veřejně přečtený text nevztahoval. Vidíme tedy, že geneze „společné zpovědi“ je poměrně složitá, avšak pochopitelná, a nelze říci, že by byla projevem neúcty k obvyklé osobní („ušní“) zpovědi. Do naší církve byla „společná zpověď“ vnesena v období meziválečném. Mimochodem, v ruském liturgickém prostředí je dnes celá rada těchto obřadů z pera různých duchovních autorit, byť jsou praktikovány zřídka. Samozřejmě, všude tam, kde nejsou překážky ke konání osobních zpovědí, mají tyto přednost před obřady výše uvedeného typu a je na svědomí duchovního, zdali činí vše pro standardní zpovědní praxi.

Velmi důležitou součástí Rukověti je zkrácená podoba obřadu svatě tajiny pomazání nemocného konané pouze jedním knězem. Pokud jsme zmínili výše vhodnost případného rozšíření poznámkového aparátu v dalším vydání, příp. doplnění všech modlitebních textů, týká se to asi v první řadě pohřebních obřadů, v pravoslavné církvi tolik bohatých. Za zmínku by jistě stála závazná sankce, jak se mají

kněží naší církve stavět k zpopelnění zesnulých a k účasti na jakýchkoli obřadech s tím spojených. Také pohřební obřady ale zohledňují praxi naší místní církve. Tak je např. u pohřbu uvedeno „pečetění hrobu“ a závěrečná společná modlitba Páně, zvyklosti mající svůj kořen na české Volyni. Liturgické vazby na srbskou církev pak nalezneme v zařazeném obřadu krájení „kolača“ v den „krstne slavy“.

Vidíme tedy, že předkládaná Rukověť na jedné straně přibližuje liturgickou praxi naší místní církve ostatním místním církvím, na straně druhé ovšem citlivě zachovává i místní liturgické tradice, z nichž některé jsme podrobněji zmínili.

Na závěr dodejme, že při konání svatých tajin či obřadů („trebů“) v českém jazyce jsou – jak je uvedeno v předmluvě – duchovním závazáním používat výhradně znění nové Rukověti. Rukověť posvátných obřadů pravoslavné církve je tudíž závazná pro všechny duchovní osoby, které užívají český liturgický jazyk. Neruší se tím platnost užívání pouze dvou výše uvedených trebníků v těch církevních obcích, kde to vyžaduje pastýřská citlivost k věřícím.

Nová rukověť je tak důležitým příspěvkem a základem k ujednocení praxe v jednotlivých farnostech.

prot. Antonij Drda

OSLAVA 85. NAROZENIN ARCIBISKUPA SIMEONA A DIÁKONSKÉ SVĚCENÍ O. OLEXANDRA BELYI

Mimořádně slavnostní atmosférou dýchal areál pravoslavného monastýru Zesnutí přsvaté Bohorodice a Gorazdova cyrilometodějského střediska duchovních setkání v sobotu 12. února 2011, kdy se do Vilémova u Litvle sjela bezmála stovka pravoslavných věřících, jejich otců duchovních a také řada příbuzných a přátel Jeho Vysokopřeosvícenosti Simeona, arcibiskupa olomoucko-brněnského, aby mu popřáli k jeho 85. narozeninám. Do Vilémova přijela také řada místních i zahraničních příbuzných a přátel bratra žalmisty Olexandra Belyi, který byl ve vilémovském chrámu Zesnutí přsvaté Bohorodice dne 12. února slavnostně rukopoložen na diákona.

Slavnost modlitebně zahájila archijerejská svatá liturgie, kterou sloužili J. B. metropolita českých zemí a Slovenska Kryštof spolu s J. V. arcibiskupem Simeonem, J. P. biskupem Jáchymem hodonínským a J. P. Tichonem komárenským, spolu s četnými otců duchovními pocházejícími z Moravy, Čech, Slovenska, Ukrajiny, Ruska, USA a Švýcarska. Sv. liturgie byla doprovázena krásným a povznášejícím zpěvem sboru

chrámu sv. Ducha ze Šumperka. Přítomné nadchlo kázání arcibiskupa Simeona na téma modlitby, jež by měla tryskat ze srdce pravoslavného křesťana a měla by být především naplněna láskou k bližnímu a být nesobecká.

Po skončení svaté liturgie následovaly proslovy a blahopřání k jubileu arcibiskupa Simeona i blahopřání o. Olexandru Belyovi, jenž byl po letech služby ve funkci

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

žalmisty a tajemníka liturgického odboru (a také respektovaného „ceremoniáře“ eparchie) v tento den vладыkou Simeonem uprostřed věřícího lidu rukopoložen na diákona, aby v následujících dnech mohl přijmout ještě postřížení na mnicha a důstojnost kněžské služby. Zvláštním patosem přítomné oslovilo zejména blahopřání J. V. arcibiskupa Jána vладыkovi Simeonovi, které ve vilémovském chrámu přečetl J. P. vладыka Tichon.

Blahopřání a předávání darů pak pokračovalo v prostorách velké zasedací místnosti a jídelny Gorazdova cyrilometodějského střediska, jež se do posledního místa zaplnily gratulanty.

Přejeme Jeho Vysokopřeosvícenosti, našemu milovanému vладыkovi Simeonovi, do budoucích dnů, měsíců a let při vedení olomoucko-brněnské eparchie pastýřskou moudrost, sílu, zdraví a ve všem zdar a otci diákonu Olexandru Belyovi (který nedávno mj. obhájil teologický doktorát na Karlově univerzitě a v nejbližších dnech se chystá s vладыkou metropolitou Kryštofem do USA), aby nové úkoly ve službě Bohu a cír-

kvi, které teď před ním stojí, plnil v duchu tradice i nadále tak vzorně a odhodlaně jako doposud. Na mnohá a blahá léta!

rj.

SBOR SV. JANA KŘTITELE V RUMBURKU

Pravoslavní věřící z České republiky a ze Spolkové republiky Německo oslavili 20. ledna t. r. svátek Sboru

svatého Jana Křtitele svatou liturgií v Rumburku. Místní pravoslavní chrám rekonstruoval a vybavil blahé paměti otec archimandrita Andrej (Kolomacký) v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století v čest památky Stětí svatého Jana Křtitele. Archijerejské bohoslužby toho dne vykonal metropolita Kryštof spolu s místním duchovním správcem o. prot. Antonijem Drdou. S liturgickým zpěvem pomáhal mátušce Dorce také o. prot. Mykola Ončulenko z České Lípy. Téhož dne se vладыka Kryštof a otec Antonij zúčastnili jednání na místním stavebním úřadě o povolení budování pravoslavního hřbitova v blízkosti chrámu na Strážném vrchu. Po úspěšném jednání oba navštívili starostu města a senátora Ing. Jaroslava Sykáčka a paní místostarostku Alenu Winterovou a setrvali s nimi v přátelské besedě týkající se duchovních aktivit pravoslavní církve a péče o památky významné pro křesťanskou civilizaci v Evropě.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE VOJENSKÝCH KAPLANŮ V PRAZE

Zahájení Mezinárodní konference hlavních vojenských kaplanů IMCCC 2011 se konalo ve vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého v Praze 2 v pondělí dne 31. ledna 2011. Tématem konference kaplanů ze zemí Severoatlantické aliance a ze zemí sdružených v Partnerství pro mír byla role vojenského kaplana jako

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

etického poradce. Setkání se účastnilo přes 80 delegátů ze 33 zemí světa. Kromě Evropanů a Američanů na konferenci přijeli také vojenští kaplani z Jihoafrické republiky, Jižní Koreje, Kanady a Nového Zélandu. Konference se kromě vojenských kaplanů účastnili také představitelé církví a náboženských společností, včetně zástupců židů, muslimů a buddhistů. Přítomen byl ministr obrany ČR pan RNDr. Alexandr Vondra a Náčelník generálního štábu Armády České republiky armádní generál Ing. Vlastimil Pícek. Mezi vojenskými kaplany přicestovalo do Prahy také několik hlavních kaplanů pravoslavného vyznání, kteří každý den během konference konali bohoslužby v chrámu svatého Nikolaje v Praze 6 – Bubenči. Svaté liturgie konané řecky archimandrity z Řecké a Kyperské pravoslavné církve se ve středu 2. února účastnil také metropolita Kryštof. Hlavní vojenský kaplan řeckého vojska protopresbyter Nikolaos Gouroupis předal vladkovi pamětní plaketu. Za naši místní pravoslavnou církev se konference zúčastnil kapitán České armády důstojný otec Mgr. Maxim Marek Švancara.

KONFERENCE DUCHOVNÍCH PRAŽSKÉ EPARCHIE

Pastýřská konference duchovních správců Pražské pravoslavné eparchie se konala za předsednictví metropolity Kryštofa 10. února t. r. v duchovním středisku svaté kněžny Ludmily v Praze. Jejím hlavním tématem bylo sčítání lidu, domů a bytů, které se má uskutečnit z 25. na 26. března t. r. v České republice. Sčítací formulář bude obsahovat také údaje o církevní příslušnosti. Přítomní duchovní se proto navzájem informovali o tom, jakým způsobem by oslovili své věřící na farnostech, aby správně vyplnili tyto formuláře. Zvláště ocenili letáček k tomuto účelu připravený tajemníkem MR pro styk s veřejností a ekumenu Mgr. Ondřejem Chrástem. Duchovní správce

se shodli na tom, že je velmi důležité jednat osobně s věřícími a oslovit též sympatizanty s pravoslavnou církví, kteří mají možnost vyjádřit svůj vztah k pravoslaví tím, že stejně jako věřící vyplní do příslušné kolonky název naší církve, tj. Pravoslavná církev v českých zemích. Závěrem vyjádřili účastníci konference přání sejít se po vyhlášení výsledků sčítání lidu a zamyslet se nad plody své misijní práce.

Ústředí / redakce

ZEMŘEL BRATR JAN MATOUŠEK Z OLOMOUCE

V pondělí 10. ledna 2011 opustil tento pozemský svět náš bratr Jan Matoušek v pozeňnaném věku 93 let. Bratr Jan pracoval dlouhá léta ve sboru starších olomoucké církevní obce a požíval až do konce života v ní svého druhu čestného předsednictví. Už v mládí se spolu s rodiči zúčastnil stavby olomouckého chrámu. Pamětníci vzpomínají, že v roce 1938, pro naši vlast kritickém, sdílel postoje sv. vladky Gorazda II.: bránit republiku proti vnějšímu nepříteli. Po válce se opět aktivně zapojil do života církve. Svě odborné znalosti účetnictví uplatňoval br. Jan Matoušek v hospodářské sféře naší církve i ve vyšších církevních orgánech zvláště v době poválečné, kdy česká organizace církevní a zavedené a osvědčené formy příspěvků věřících (tzv. dobrovolná církevní „daň“) byly válečnými událostmi podlomeny. Pro olomoucké věřící představoval br. Jan Matoušek živou kontinuitu s předválečným pravoslavím, jehož významné představitele v čele se svatým vladkou Gorazdem osobně znal.

Pravoslavní věřící i spoluobčané jiných vyznání jej znali jako člověka, který vedl příkladný rodinný život a se svou manželkou vychoval dvě děti. Svůj profesní život Jan Matoušek spojil výhradně s firmou bratří Sigmundů a jejími nástupními podniky a na svou celoživotní příslušnost k firmě byl náležitě hrdý. Jeho takřkajíc osobní zálibou a chloubou byla neobyčejně rozsáhlá filatelistická sbírka.

Bratr Jan se před koncem života se všemi usmířil a přijal svaté Tělo a Krev Páně.

Prot. Petr Novák

NÁVŠTĚVA METROPOLITY ILLARIONA

14. února 2011 přiletěl do Prahy na pozvání metropolity českých zemí a Slovenska Kryštofa a s pozeňnaním patriarchy moskevského a celé Rusi Kirilla metropolita Illarion Alfejev. Na programu dvoudenní

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

návštěvy byla svatá liturgie sloužená společně s metropolitou Kryštofem v chrámu Ruské pravoslavné církve v Karlových Varech, návštěva pražské rezidence metropolitou Pravoslavné církve českých zemí a Slovenska, návštěva duchovního centra svaté Ludmily, setkání s předsedkyní Poslanecké sněmovny PČR Miroslavou Němcovou, setkání s předsedou Ekumenické rady církvi v ČR a synodním seniorem československé církve evangelické Mgr. Joelem Rumlem, setkání s velvyslancem Ruské federace v ČR S. B. Kiselevem a s generálním konzulem Ruské federace v Karlových Varech a také představení a podepisování českého překladu knihy metropolitou Illariona Izák Syrský a jeho duchovní odkaz v pražském hotelu ICON, jehož se účastnilo mnoho desítek zájemců. V hotelu ICON byla následujícího dne před odletem vzácného hosta také uspořádána tisková konference, v rámci které měli čeští novináři položit otázky týkající se minulosti, současnosti i budoucnosti Ruské pravoslavné církve.

KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ OTCE PAVLA HEMPELA

Na svátek Obětování Páně dle juliánského kalendáře byl v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech vla-

dykou metropolitou Illarionem volokolamským s požehnáním metropolitou Kryštofa vysvěcen na kněze/diákona o. Pavel Hempel. Redakce Hlasu pravoslavi se připojuje svoji gratulací a přeje o. Pavlu Hempelovi do příštích dnů, měsíců a let radostnou, požehnanou a plodnou službu Bohu, církvi a lidem.

Ústředí

ROK 2010 VE VĚZEŇSKÉ DUCHOVENSKÉ SLUŽBĚ

„Jako vězeňský kaplan navštěvuji naše bratry a sestry ve víře jedenkrát týdně, někdy podle požadavků i častěji. Sloužím minimálně jednou měsíčně svatou liturgii, zpovídám, provádím pohovory s jednotlivci i menšími skupinami, konám biblické besedy. Podle svých finančních možností zajišťuji modlitebníky, bible, ikonky. Při své práci se většinou setkávám s občany z bývalého Sovětského svazu a z balkánských zemí.

Bezpečnostní opatření a režim ve vazební věznici neumožňuje další rozsáhlejší aktivity. Mnohým vězňům je třeba věnovat mnoho individuálního času. Činnost vězeňského kaplana se nedá posuzovat podle „civilních“ měřítek. Někteří obvinění (nerad používám slovo „vězni“) žádají, abych vykonal panichydu za jejich zesnulé příbuzné, pobožnost, nebo si jen chtějí promluvit.

Vězeňský kaplan musí umět naslouchat problémům obviněných, umět s nimi prožívat jejich osobní tragédie. Vězeňský kaplan není „všemohoucí“ a i při nejlepší vůli není schopen pomoci všem. Osobně znám žádný všelék na problémy těch, které navštěvuji. Moje práce – poslání přináší spoustu malých vítězství – úspěchů v podobě dopisů z výkonu trestu, což se občas stává. Být vězeňským kaplanem znamená umět nesoudit a vnášet do vězeňských zdí naději a lidskost.

o. Vladimír Spurný

(ze zprávy církevnímu ústředí)

POZVÁNÍ NA KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ

V sobotu 19. března 2011 v 10 hodin bude sloužena archijerejská svatá liturgie v chrámu sv. Václava v Litoměřicích. S požehnáním arcibiskupa pražského a metropolitou českých zemí a Slovenska Kryštofa bude v průběhu svaté liturgie slavnostně rukopoložen na kněze Jeho Vysokopřeosvícenosti vladykou Jurajem, arcibiskupem michalovecko-košickým, o. Miroslav Jan Santin.

DOPIS PRO ČLENY A SYMPATIZANTY CÍRKVÍ KE SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ V BŘEZNU 2011

Vážení bratři, vážené sestry, v březnu letošního roku se opět uskuteční sčítání lidu, domů a bytů, které je tradičním aktem, opakujícím se každých deset let. Sčítání se týká všech lidí, kteří se ve stanovený okamžik, o půlnoci z 25. na 26. března 2011, zdržují na území České republiky. Je pak povinností každého takového člověka vyplnit sčítací formulář, který převezme od sčítacích komisařů - ti navštíví všechny domácnosti. Další možností je vyplnit formulář elektronicky, po převzetí registračního čísla od komisaře.

Jednou z otázek, jejichž zodpovězení ve sčítacím formuláři je dobrovolné (nepovinné), a proto jim zdánlivě není přikládán takový význam, je otázka číslo 12, náboženské vyznání. Pro církve, náboženské společnosti a jejich členy je zodpovězení této otázky naopak velmi důležité, i když není povinné. Pokud člověk údaj vyplňuje, je potřeba jej vyplnit správně, tedy opsat přesný a celý název církve, ke které se hlásíte z příloženého seznamu církví. Jedině tak bude údaj platný a údaje o počtu věřících jednotlivých církví v České republice nebudou zkresleny.

Dlouhodobě se na vládní úrovni vede debata o tom, že počet věřících v České republice stále klesá, jedním z faktorů, o který se opírají vládní a úřednické statistiky a posléze i argumenty pro celkově malou podporu církvi v ČR ze strany vlády, je právě sčítání lidu a počet lidí, kteří se k církvím hlásí. Přesto jsme přesvědčeni, že Česká republika je zemí, jejíž občané jsou k duchovním hodnotám nakloněni a pro věřící lidi je církev duchovním domovem, ke kterému se při sčítání lidu přihlásí.

Apelujeme na vás, sestry a bratři, abyste se přihlásili k té církvi, jejímiž jste členy či sympatizanty, a správně vyplnili údaje ve sčítacích formulářích. Děkujeme vám za čas, který jste věnovali tomuto dopisu! Za Ekumenickou radu církví v České republice,

*Mgr. Joel Ruml, předseda
Ing. Daniel Fajfr, 1. místopředseda
Dušan Hejbal, 2. místopředseda*

NOC KOSTELŮ 2011

Ekumenická rada církví zve i letos také pravoslavné farnosti k připojení se k akci pro nejširší veřejnost Noc kostelů, která se bude konat v ČR, na Slovensku a v Rakousku dne 27. května 2011. K pořádání Noci kostelů jsou zvány všechny farnosti, sbory a náboženské obce členských církví Ekumenické rady církví v ČR. Pro přihlášení je třeba vyplnit dotazník, který se nachází na stránkách ekumenické rady církví v ČR (www.ekumenickarada.cz). Vyplněný dotazník je pak zapotřebí zaslat nejbližšímu koordinátorovi. Seznam koordinátorů Noc kostelů a další informace pro přihlášení jsou k dispozici na: www.nockostelu.cz/informace. Je velmi užitečné zjistit si od nejbližšího koordinátora termín uzávěrky přihlášek pro zveřejnění akce v tištěných materiálech, které se budou rozdávat účastníkům Noci kostelů. Po tomto termínu bude akce také zveřejněna, ale jen na webu www.nockostelu.cz. (Pro Prahu a okolí je termín uzávěrky informací do tištěných materiálů 28. 3. 2011 pro Brno a okolí 15. 3. 2011.)

Informace k Noci kostelů poskytne také Mar. Sandra Zálabová, zástupkyně v koordináčním týmu Noci kostelů a vedoucí tajemnice ERC v ČR (tel. 775 181 279 nebo e-mail: erc@ekumenickarada.cz).

SETKÁNÍ PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE V OLOMOUCI

Ve dnech 18. – 20. února 2011 proběhlo v Olomouci víkendové setkání pravoslavné mládeže ČR, které se po menším útlumu zapsalo do historie Pravoslavné církve v českých zemích nejen vysokou účastí mládežníků ze všech koutů naší republiky, ale také uskutečněním valného shromáždění Bratrstva pravoslavné mládeže, jehož hlavním cílem byla volba nového předsednictví a hledání perspektiv pro další chod organizace.

Shromáždění bylo zahájeno večerní bohoslužbou v katedrálním chrámu sv. Gorazda, kterou vykonal duchovní správce olomoucké církevní obce prot. Petr Novák. Chrámem se líbivě nesly duchovní písně zpívané střídavě v jazyce českém a církevněslovanském, mnohým připomínající techniku zpěvu z klirosů.

Po závěrečném požehnání zaznělo uvítací slovo prezidenta BPM Ivo Vrobela. Mládežníci, kteří přijeli ze vzdálenějších luhů a hájů, pak uvítali zejména chutnou večerí připravenou olomouckou omladinou. O zábavu a seznamovací hry se následně postaral v první řadě Viktor Dutko, bez jehož asistence bychom se snad ani neseznámili. Jemu, ale i zástupcům slovenského Bratrstva věříme za folklorní podtext večera, který hudebním doprovodem na kytaru a harmoniku zpřijemnil Martin

a Honza. Páteční večer byl ukončen společnou večerní modlitbou, po níž se všichni odebrali ke spánku ke svým hostitelům.

Druhého dne byly již v brzkých ranních hodinách mládežníky konány přípravy na archijerejskou službu a následné valné shromáždění. Chystalo se občerstvení, zkoušely se liturgické zpěvy, žehliho se či uklízelo. O půl deváté proběhlo uvítání Jeho Blaženosti Kryštofa, arcibiskupa pražského, metropolitě českých zemí a Slovenska, a Jeho Vyskopřeosvícenosti Simeona, arcibiskupa olomoucko-brněnského, které prezident Ivo uctil ryze slovensky – chlebem a solí. Po ukončení liturgie vyjádřili oba hierarchové radost ze setkání tolika mladých lidí, jež symbolicky připodobnili ke svátku Setkání Páně se Simeonem. V průběhu bohoslužby dorazili i další mládežníci

z různých částí republiky a po sečtení všech účastníků čítalo valné shromáždění (dále VS) více než 40 osob ve věkové kategorii od 15 do 35 let. VS bylo po občerstvení zahájeno modlitbou Králi nebeský. Následoval pozdrav prezidenta slovenského Bratrstva Alexandra Halušky, který přečetla Viera Kiralová. Hlavním bodem VS byla volba do těchto funkcí: viceprezident, koordinátor pro

MLÁDEŽ

pražskou eparchii, koordinátor pro olomoucko-brněnskou eparchii a pokladník. Prezident BPM byl jednohlasně ponechán. Po přijetí nových členů Bratrstva se všem zúčastněným představili jednotliví kandidáti na výše jmenované posty. Prvním byl Viktor Dutko, který se ucházel

o místo viceprezidenta a jehož devizou a předností byly zkušenosti nabyté za jeho predsednictví v ekvivalentní mládežnické organizaci na Slovensku. Na pozici koordinátora pro pražskou eparchii kandidoval otec Vít Metoděj

Kout, jenž podtrhl důležitost budování místních skupin mládeže v rámci církevních obcí, a na koordinátora pro olomoucko-brněnskou eparchii aspiroval Martin Létal propagující kurzy církevních zpěvů. Za pokladníka byla dosud nezvoleným výborem navrhnutá Milada Kudelová z Brna. Členové Bratrstva tajnou volbou vyslovili důvěru všem kandidátům. Duchovním BPM zůstal i nadále otec Josef Libor Kratochvíla.

Metropolita Kryštof vyjádřil radost z hlasování a doporučil mládeži, aby navštěvovala poutní místa v České republice. Tajemník metropole pro ekumenu Ondřej Chrást zakončil první část VS výčtem citátů ze svatého Písma, jimiž uvedl svůj proslov o nadcházejícím sčítání lidu v ČR, ve kterém by měla svou osvětovou činností sehrát důležitou roli právě pravoslavná mládež. Posléze se rozvinula diskuse o aktivitách, představách, náplni a propagaci Bratrstva pravoslavné mládeže, která byla

MLÁDEŽ

naštěstí pro vyhladovělé diskutéry ukončena vydatným obědem. Ti, posilnění chutnými pelmeněmi, pak podnikli procházku po olomouckých památkách. Pro mnohé návštěvníky byl již sobotní podvečer časem společného loučení. Olomoucká omladina však pokračovala až do odpoledne následujícího dne, ale už bez břemene náročné role hostitele, které se zhostila bravurně, a bez pocitu radosti z nadcházejícího pracovního dne.

Závěrem mi dovolu,te, abych poděkovala pořadatelům za skvělou přípravu a organizaci, vladykům za jejich podporu a modlitby, všem zúčastněným za jejich obětavost a invenci a novému výboru popřála hodně Boží pomoci na mnohá a blahá léta!

Tatiana Fejsaková

STUDIJNÍ DEN EKUMENICKÉ RADY CÍKVI – PRÁCE S MLÁDEŽÍ. CO MY NA TO?

Dne 8. února 2011 proběhlo na Husitské teologické fakultě v Praze v rámci Studijního dne Ekumenické rady církví (ERC) věnovaného mládeži setkání koordinátorů mládeže církví, které jsou součástí ERC. Studijního dne se zúčastnili představitelé významných křesťanských církví v ČR, včetně církve pravoslavné, kterou na setkání zastupoval prezident Bratrstva pravoslavné mládeže Ivo Vrobel.

Dalšími účastníky z řad pravoslavné mládeže byli sestry Marcela Mládková a otec Vít Metoděj Kout, který působí jako koordinátor Bratrstva pravoslavné mládeže pro pražskou eparchii. Téma studijního dne ekumenické rady církví bylo „Generace Facebooku – křesťanská mládež a práce s ní“. Úkolem každé církve bylo krátce představit, jak její koordinátoři s mládeží pracují, posléze následovala panelová diskuse vybraných pracovníků, kteří mají s mládeží mnoholeté zkušenosti. Prezentaci o koncepci práce s mládeží v pravoslavné církvi přednesl bratr Ivo Vrobel.

Během pracovního dne častokrát zazněla témata atomizace a neintegrity osobností dnešní mládeže, která žije v několika paralelních světech, mezi kterými těžko nachází jednotu. Zajímavé byly také postřehy týkající se tzv. pětiletých cyklů měnících se ideových identit u mládeže, včetně těžkostí koncentrace na těžší témata, ale také měnící se komunikační vzorce. Dobrá praxe fungujících pastoračních středisek by se pak dala shrnout následujícím způsobem: Aktivitu mládeže je třeba

podporovat, i když cíle, které si mnohdy ústředí církvi představuje jako ideální, se často odlišují od toho, v čem se chce mládež v rámci církve realizovat. Vytvořit prostor pro fungující mládež tak často znamená mít dostatek odvahy předat mladým kompetence se do života církevních obcí skutečně zapojit. Kompetence neodmyslitelně souvisí také s odpovědností, kterou musí mládí v rámci obce převzít. Zodpovědnost je pak lepší předávat na kratší úseky, aby měli mládí lidé příležitost si svoji roli vyzkoušet a znovu ji přijímat. Z mnoha misijních strategií se mnoha církvím osvědčila v práci s mládeží investice do putovních táborů. Akce podobného typu umožňují s minimálními finančními náklady sdílení základních hodnot společného křesťanského života. Putovní tábory pomáhají prohlubovat poznání regionální geografie a místní historie spojené s konkrétními farnostmi. Navíc představují velký misijní potenciál pro hledající mladé lidi, kteří se podobných putovních setkání účastní, a tak získají příležitost zažít křesťanské hodnoty mimo „institucionální církve“, která je pro řadu z nich velkou bariérou. Za důležitý pro-

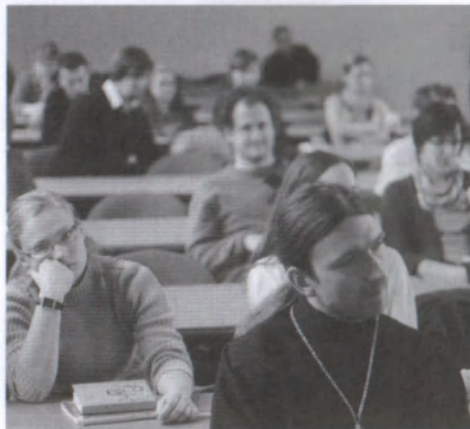
MLÁDEŽ

žitek mnozí účastníci označili bohoslužby a společné modlitby v přírodě, které boří mýty o tom, že veškeré bohoslužebné dění se musí odehrávat jen za kamennými zdmi chladných „kostelů“.

Přítomní koordinátoři se shodli v tom, že odsuzují mezikonfesní přetahování (proselytismus) mladých věřících. To je ovšem třeba odlišit od dalšího duchovního formování a růstu jedince. Spatří-li věřící v jiné církvi větší prostor svého duchovního růstu, pak je třeba mu „pomocí“ se realizovat, bez toho, aby se přetrhaly jeho vazby s původním společenstvím. Církve by si ve vzájemném dialogu měly uvědomovat své specifické dary a přednosti. Jako velmi poučná byla uvedena reflexe vlastních zkušeností momentu konverze – obrácení jako počátku rozhodnutí následovat Krista, kterou formují ve společnosti nikoliv osamocené církve, ale křesťané jako celek. Dílo a hlavní smysl ekumeny lze tak spatřovat nikoliv v touze po dosažení mezikonfesní jednoty, ale právě v mezikonfesní spolupráci, kterou je možno realizovat jen na nejnižší úrovni, již představuje spolupráce konkrétních duchovních v jednotlivých lokalitách.

Duchovní několika církvi připustili, že pronikají na Facebook. Všichni shodně uvedli, že je ovšem předem nutné si stanovit jasné hranice spolupráce, které umožní nové technologie využít bez toho, aby jimi byla zpětně negativně ovlivněna církev. Duchovní uvedli, že své profily využívají především k zodpovídání misijních otázek hledajících a částečně k pastoraaci vlastní mládeže. Důležité je nikdy nepřistoupit na neosobní přístup, který postrádá realitu skutečného setkání dvou osob. Většina provozovaných křesťanských internetových fór má své administrátory, kteří dohlížejí na dodržování stanovených pravidel diskusí.

Během setkání často zaznělo slovo evangelizace, které musí být interpretováno vždy vzhledem k poslání konkrétní církve. Pravoslavný věřící však bude mít patrně potíže pochopit například snahu evangelických církví o neustálou aktualizaci a misijní přístup formou sdílení osobních prožitků poselství Kristova evangelia s lidmi z ulice. Překvapí nás také důraz kladený na realizaci mládeže v různých rukodělných a dramatických workshopech, během kterých se jim jako téma podává Kristus. Na paměti nám ale vždy musí zůstat fakt, že tyto církve a jejich aktivity se zaměřují na vnější cílenou misií skupin mládeže, se kterými v pravoslavné církvi pracují spíše osamocení jednotlivci v rámci svých soukromých aktivit. V pravoslavném církevním prostředí asi nepotkáme lidi, kteří by pro dvanáctileté školáky z ateistických rodin při-

pravovali na školách a na ulicích různé akce, při kterých jim vštěpovali křesťanské zásady a to, že je jeden Bůh, který pro nás zemřel na kříži, nebo jim se skateboardem v ruce vyprávěli o tom, že Buddha byl sice frajer, ale Spasitel a Syn Boží je jenom jeden...

Osobně jsem také často fascinován tím, za co vše se věřící evangelikálních hnutí dokáží modlit, dětská naivita tu z mého pohledu často hraničí s nerespektováním Boží vůle. Mohu ale proto někoho odsuzovat? Účast na ekumenickém setkání tak pro pravoslavné představuje na jedné straně pokušení odmítnout vše, co se vymyká pravoslavnému způsobu práce, na druhou stranu si ale musíme přiznat, že jsou to právě rozdíly, které nám znemožňují vidět úsilí a pravdivost, se kterou ostatní bratři a sestry z jiných církví své dílo pro Krista realizují. Jejich způsoby a metody nám asi nikdy neloudou vlastní, ale rozhodně by nám neměly být překážkou při uznání pozitiv, které jejich dílo přináší a ve kterých nás může inspirovat. Don Bosco při práci s mládeží prosazoval zásadu: „Buďte s nimi, aby nemohli dělat špatné věci.“ Ten přístup není ideální, ale každopádně představuje v daný historický okamžik úsilí měnit svět a stává se tak určitým maximem, které bylo v daný čas k dispozici.

Je vždy snazší se vymezit vůči ostatním. Pravoslavná církev ale aktuálně spíše potřebuje definovat, jaké aktivity v práci s mládeží realizuje, abychom se v budoucnu nemuseli ptát, jestli je správné, že právě s našimi dětmi hrají salesiáni o dva dloky dál na ulici fotbal a nacvičují pašijové hry.

o. Vít Metoděj Kout

PŘEHLED BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYŠTOFA V MĚSÍCI DUBNU 2011

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

OD 1. DO 6. DUBNA

na základě pozvání Jeho Svatosti ekumenického patriarchy Bartoloměje II. doprovázet poutníky z naší místní církve do Konstantinopole a Nicey

NEDELE 3. DUBNA

v 10⁰⁰ hod. v Neděli sv. Jana Sloupníka (Lestvičnicka) sloužit archijerejskou sv. liturgií v patriarchálním chrámu sv. Jiří v Konstantinopoli (ve Fanaru)

NEDELE 10. DUBNA

v 10⁰⁰ hod. v Neděli svatě Marie Egyptské sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2

STŘEDA 11. DUBNA

v 06⁰⁰ hod. sloužit postní sv. liturgií předem posvěcených Darů v seminární kapli sv. Jána Teologa na Pravoslavné bohoslovecké fakultě PFI v Prešově

PÁTEK 15. DUBNA

v 09⁰⁰ hod. sloužit postní sv. liturgií předem posvěcených Darů v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

NEDELE 17. DUBNA

v 10⁰⁰ hod. na Květnou neděli sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

ČTVRTEK 21. DUBNA

v 09⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií Velkého čtvrtku v chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice v Praze 2, Na Slupi 4a
v 17⁰⁰ hod. na Velký čtvrtek čist utrpení /strasti/ našeho Pána Ježíše Krista v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

PÁTEK 22. DUBNA

v 16⁰⁰ hod. na Velký pátek vykonat večerní bohoslužbu s vynášením pláštěnice v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

SOBOTA 23. DUBNA

v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií Velké soboty (malé vzkříšení) v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2
v 23⁰⁰ hod. sloužit půlnoční (řecky) s paschálním průvodem v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze 1

NEDELE 24. DUBNA

v 00⁰⁰ hod. sloužit paschální jitřní bohoslužbu a paschální sv. liturgií sv. Jana Zlatoústého (církevněslovansky) a světít pokrmů v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze 1
v 10⁰⁰ hod. sloužit božskou liturgií se svěcením pokrmů v chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2
v 16⁰⁰ hod. sloužit večerní paschální bohoslužbu v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

ČTVRTEK 28. DUBNA

v 9⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v prostorách Vazební věznice Pankrác v Praze

PÁTEK 29. DUBNA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

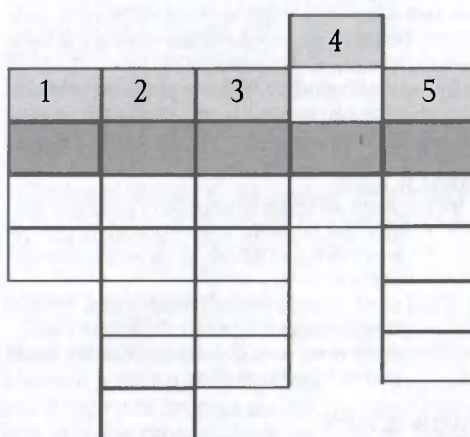
NEDELE 1. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu svatých Petra a Pavla v Karlových Varech

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

Milé děti, víme, jak je někdy těžké přiznat si, že něco děláme špatně, a vrátit se na cestu k našemu Bohu i k lidem, kteří nás mají rádi. Určitě to bylo těžké i pro marnotratného syna, o kterém čteme v evangeliu sv. Lukáše v 15. kapitole a verších 11 až 32 (L 15, 11-32).

Křížovka: Ten, komu věříme

1. Jak se jmenoval syn sv. Alžběty?
2. Kdo bydlí v iglů?
3. Kdo kváká?
4. Jak se jmenuje hračka, do které kopeme?
5. Kdo je šikovný?

Andělé jsou duchovní bytosti a většinou se před lidmi skrývají.

Kolik andělů je ukryto na obrázku?

Zkuste je najít a vybarvit.

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

V MESICI BŘEZNU SI V CÍRKVI PŘIPOMÍNÁME ZVĚSTOVÁNÍ NAROZENÍ
PANA JEŽÍŠE PANNĚ MARIÍ ANĐELEM. ZKUSTE SI IKONU PĚKNĚ VYBARVIT.

HLAS PRAVOSLAVÍ

Děkujeme všem čtenářům, kteří podpořili vydávání našeho časopisu modlitbou a finančním darem. Děkujeme také všem příspěvatelům, kteří nám do redakce Hlasu pravoslavi zaslali svoje příspěvky, zprávy a názory. Děkujeme také všem těm, kdo podpořili finančně nebo zaslánými příspěvky chod internetového portálu www.hlaspravoslavi.cz.

Dovolujeme si touto cestou vyzvat všechny naše objednatele a předplatitele, aby si časopis Hlas pravoslavi objednali a předplatili také na rok 2011. Všechny ostatní, kdo si Hlas pravoslavi kupují v chrámech nebo na jiných místech, vybízíme, aby se předplatiteli na rok 2011 stali.

Kromě předplatitelů a odběratelů velmi uvítáme finanční dary, které nám umožní časopis vydávat a distribuovat pravidelně a umožní nám průběžně zachovat a časem zlepšovat jeho kvalitu.

Účet Hlasu pravoslavi:
RAIFFEISENBANK, A.S.
5011103614/5500

Pro převod ze zahraničí:
IBAN CZ28550000005011103614

**ZA VŠECHNY VAŠE PŘÍSPĚVKY
I DARY VÁM DĚKUJEME**

**OBJEDNEJTE SI HLAS PRAVOSLAVÍ
NA CELÝ ROK**

Objednat Hlas pravoslavi na celý rok si však můžete nejenom na přelomu roku, ale kdykoliv za:
288 Kč + 86 Kč poštovné = celkem 374 Kč

Distribuce a objednávky:
Dupress, Podolská 110, 147 00 Praha 4
dupress@seznam.cz
tel.: 241 433 396
mobil: 721 407 486

Vydává Pravoslavná církev v českých zemích s požehnáním +Kryštofa, arcibiskupa pražského a metropolitě českých zemí a Slovenska

Číslo 04/2011 ročník LXVI

Šárecká 38, 160 00 Praha 6 - Dejvice
P. O. BOX 655, CZ-111 21 Praha 1

Registrace
MK ČR E 248

Odpovědný redaktor

Mgr. Roman Juriga, romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz
tel. 77 63 94 637

Editoři

J. V arcibiskup olomoucko-brněnský Simeon
Jerej David Dudáš

Redakce

Osvěta a pravoslavná duchovnost:

ThDr. Jakub Jiří Jukl, Mgr. Eva Šuvarská, jerej Mgr. Jan Týmal

Pravoslavná mládež: Ivo Vrobel

Správce portálu hlaspravoslavi.cz

Dalibor Jan Kočí, e-mail: redaktor@hlaspravoslavi.cz,
www.hlaspravoslavi.cz

Jazyková úprava

PhDr. Marta Koutová

Grafika

Zuzana Pepelová, Virtue, s.r.o., www.virtue.sk

Adresa pro zaslání příspěvků:

Roman Juriga, Vilémov 70, 783 23 Vilémov u Litovle
romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz, Fax: 585349005

Redakce si vyhrazuje právo na případné úpravy či krácení zasláných příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Autorské články, překlady a fotografie jsou darem církvi a autoři si nenárokují autorský honorář ve smyslu Autorského zákona. Otištěné materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce nebo autora.

MÍSTA HODNÁ PAMĚTI - KOSTELÍK SV. JANA V MODRÍ

V poselství sv. Rostislava k byzantskému císaři Michalovi se dočteme, že na Moravu přišli křesťanští učitelé z Vlach, z Řecka i z Německa. Ke křesťanství předcyrilometodějského období (tj. před rokem 863) odkazují v katastru obce Modra na Moravě zbytky základů jednolodního apsidového chrámu, který se svým rozměry a dispozicí uspořádáním vymyká většině staveb v kontinentální Evropě té doby a porovnáním svým tvarem spíše chrámy v daleké Syrii (s pravouhlým kněžištěm), avšak ještě více tzv. ostrovní keltické kostely ze 4. – 8. stol., které nalezneme na Britských ostrovech. Stejný je jak tvar půdorysu, tak také poměry stran Modrá 1:1,57, Ronan 1:1,52, Egilsay 1:1,55. Zbytky velkomoravského chrámu jen byl dle pramenů ze zač. 13. stol. zřejmě zasvěcen sv. Janu, archeologové datují do 1. poloviny 9. století, avšak mnohá otázež týkající se této sakrální stavby zůstává dodnes nezodpovězena. V blízkosti základů byla nedávno vybudována replika původní stavby – chrám sv. Jana a archeologové seznamují se životem lidí ve velkomoravském období...

rj.

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ BRATRSTVA PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE,
OLOMOUC 19. A 20. ÚNORA 2011

